

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W TORUNIU

**REFERAT
NADLEŚNICZEGO NADLEŚNICTWA DOBRZEJEWICE
NA POSIEDZENIE
KOMISJI ZAŁOŻEŃ PLANU**

W SPRAWIE

USTALENIA SZCZEGÓŁOWYCH WYTYCZNYCH DO OPRACOWANIA PROJEKTU

**PLANU URZĄDZENIA LASU
NADLEŚNICTWA DOBRZEJEWICE
NA LATA 2024 - 2033**

Zawały, 30 lipca 2021 r.

Spis treści

Wprowadzenie	4
A. Wytyczne w sprawie organizacji prac urzędniowych	4
1. Prace siedliskowe, w tym fitosocjologiczne	4
2. Prace przygotowawcze	4
2.1. Obszary i obiekty chronione oraz funkcje lasu.....	4
a) Zestawienie danych o obszarach i obiektach chronionych w nadleśnictwie i funkcjach lasu z uwzględnieniem obszarów Natura 2000	4
b) Wykaz drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego na skutek decyzji zarządzającego lub organów właściwych do spraw ochrony przyrody	14
c) Przedstawienie wstępnej wersji mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu	14
d) Ewentualna propozycja zmiany decyzji w sprawie uznania lasów za ochronne	14
2.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz programów ochrony środowiska.....	15
a) Opracowania (strategie i plany rozwoju, studium uwarunkowań, programy ochrony środowiska, plany zagospodarowania przestrzennego) uchwalone lub tworzone na szczeblu województwa, powiatu i gminy	15
b) Wpływ realizacji planów rozwoju, zagospodarowania przestrzennego na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	18
2.3. Ocena spraw związanych ze stanem posiadania w tym: kompletność i poprawność danych z zakresu ewidencji gruntów oraz ich zgodność z państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym, zgodność ze standardem LMN	19
3. Formy przekazania bazy danych SILP dla potrzeb planu urzędnia lasu, w tym zaktualizowanych danych geometrycznych i opisowych oraz ewentualna decyzja w sprawie wstrzymania obrotu gruntami	20
4. Korekta podziału powierzchniowego	20
5. Oznaczenia niewyraźnych granic pododdziałów oraz ujmowanie w planie urzędnia lasu gruntów stanowiących współwłasność	22
6. Wykorzystanie teledetekcji, zdjęć lotniczych i innych technik odwzorowań, do planu urzędnia lasu	22
7. Ujmowanie cech drzewostanów, w tym cechy „inne”	22
8. Zastosowanie jednostek kontrolnych.....	23
9. Priorytety dotyczące przebudowy drzewostanów.....	23
10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych	24
11. Dodatkowe pomiary drewna martwego	24
12. Sporządzenie i wydruk map gospodarczych, gospodarczo-przeglądowych i przeglądowych do PUL	24
13. Podział na obręby leśne i leśnictwa	26
14. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód.....	26
15. Terminy i sposoby kontroli oraz odbioru prac urzędniowych.....	30
16. Formy oprawy opisów taksacyjnych i map, w tym map dodatkowych oraz prezentowanie programu ochrony przyrody, a także ewentualnej ekspertyzy docelowej sieci dróg leśnych oraz prognozy ekonomicznej z uwzględnieniem danych wrażliwych.....	30
17. Sporządzenie dodatkowej tabeli XXII dla gatunków chronionych nie objętych obszarem Natura 2000	32
18. Sprawy organizacyjne	32
B. Założenia do planu urzędnia lasu	32
19. Typy drzewostanów o kierunku ochronnym i gospodarczym	32
20. Wiek rębności dla głównych gatunków drzew	34
21. Podział lasów nadleśnictwa na gospodarstwa, w tym kwalifikowane do gospodarstwa specjalnego	34
22. Wytyczne w sprawie cięć rębnych w poszczególnych gospodarstwach, w tym średni okres odnowienia	36
23. Szczegółowe wytyczne w sprawie sporządzenia „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”	38
24. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych.....	38
25. Wytyczne w sprawie hodowli lasu	38
26. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej	42
27. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego, w tym sporządzania odpowiedniej mapy przeglądowej.....	44
28. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego	44
29. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie u.l. zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa	44
30. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej	45

31. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego	45
32. Zakres weryfikacji i aktualizacji programu ochrony przyrody, w tym sporządzenia tabel dotyczących przedmiotów ochrony oraz zadań ochronnych	45
33. Inne zagadnienia projektowe	46

Wprowadzenie

Referat opracowano zgodnie z pismem RDLP w Toruniu z dnia 15.02.2021 r., Zn.Spr.: ZS.6004.10.4.2021, w celu określenia wytycznych w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz ustalenia i sformułowania założeń do projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dobrzejewice na okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2033 r. wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000.

Zakres, forma i techniczne sposoby wykonania dokumentacji do projektu planu urządzenia lasu, zawarte są w „Instrukcji urządzania lasu” (Składniki planu urządzenia lasu) stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r., która odwołuje się również do aktualnych (na stan opracowywanego projektu planu u. l.) wymogów w tym zakresie, zawartych w podstawowych aktach prawnych (ustawy, rozporządzenia) i aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (zarządzenia, zasady, instrukcje itp.).

Nadleśnictwo Dobrzejewice zarządza gruntami Skarbu Państwa o łącznej powierzchni ok. 20 910 ha, położonymi w województwie kujawsko-pomorskim:

- powiat miasto Toruń – gmina: Miasto Toruń,
- powiat toruński - gminy: Lubicz, Obrowo, Czernikowo,
- powiat lipnowski - gminy: Miasto Lipno, Lipno, Bobrowniki,
- powiat włocławski - gmina: Fabianki.

A. Wytyczne w sprawie organizacji prac urzędzeniowych

1. Prace siedliskowe, w tym fitosocjologiczne

Prace siedliskowe dla Nadleśnictwa Dobrzejewice opracowało Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni, wg stanu na dzień 1 stycznia 2021 r. Opracowanie wykonano na podstawie umowy ZI.270.1.2.2019 z dnia 16.05.2019 r. zawartej między BULiGL, a Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Toruniu. Typ siedliskowy lasu (TSL), stan siedliska (rozumiany jako TSL) oraz glebę (typ, podtyp, gatunek) należy zatem opisywać w oparciu o wspomniany operat glebowo-siedliskowy.

W ramach prac taksacyjnych nie należy ujmować niezweryfikowanej bazy „INWENT”.

2. Prace przygotowawcze

2.1. Obszary i obiekty chronione oraz funkcje lasu

a) Zestawienie danych o obszarach i obiektach chronionych w nadleśnictwie i funkcjach lasu z uwzględnieniem obszarów Natura 2000

Na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Dobrzejewice, wg stanu na dzień 30 lipca 2021 roku, występują następujące obszary i obiekty chronione:

REZERWATY PRZYRODY

Lp.	Nazwa rezerwatu	Położenie			Pow. [ha]	Podstawa prawna	Cel ochrony
		Gmina	Leśnictwo	Oddział, pododdział			
1.	"Bór Wąkole im. Prof. Klemensa Kępczyńskiego"	Lipno	Wąkole	278h	46,88	Rozporządzenie nr 276/01 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 października 2001r.	Rezerwat utworzono w celu zachowania powierzchni leśnej boru z jałowcami na wydmach śródlądowych, ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych.
	Komorowo		293b, 293c				

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Lp.	Nazwa	Położenie		Powierzchnia w ha		Podstawa prawna	Cel ochrony
		Gmina	Leśnictwo	ogółem	na gruntach N-ctwa		
1.	"Dolina Drwęcy"	M.Toruń, Lubicz, Obrowo	Bielawy Brzozówka	56848,00	252,35	Rozporządzenie Nr 21/92 Wojewody Toruńskiego z dnia 10 grudnia 1992r.	Jest to największy obszar chronionego krajobrazu w województwie kujawsko-pomorskim. Został utworzony w celu ochrony środowiska wodnego i bytujących w nim ryb, a w szczególności pstrąga, łososia, troci, certy. Osobliwością środowiska faunistycznego Drwęcy jest minóg rzeczny.
2.	"Nizina Ciechocińska"	Czernikowo Lipno Bobrowniki Fabianki	Czernikowo Wylewy Dąbrówka Jankowo Wąkole Bobrowniki Komorowo Łochocin	36814,00	13130,34	Uchwała nr XX/92/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej we Włocławku z dnia 15 czerwca 1983r.	Obszar ten jest położony w obrębie Kotliny Toruńskiej, stanowiącej fragment Pradoliny Wisły. Podstawą utworzenia obszaru chronionego krajobrazu jest ochrona unikalnych walorów mikroklimatycznych Uzdrowiska Ciechocinek i jego najbliższych okolic oraz ochrona piękna nadwiślańskiego krajobrazu, posiadającego cechy zbliżone do naturalnych.

OBSZARY NATURA 2000 - SOO

Lp.	Nazwa obszaru	Położenie		Powierzchnia [ha]		Podstawa prawna	Cel ochrony
		Gmina	Leśnictwo	ogółem	na gruntach N-ctwa		
1.	"Dolina Dolnej Wisły" PLB040003	Lubicz, Obrowo, Czernikowo, Bobrowniki,	Brzozówka, Osiek, Czernikowo, Wylewy, Dąbrówka, Wąkole, Bobrowniki	33559,00	537,20	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z dnia 21 października 2004 r.) Dz. U. 04.229.2313	Przedmiotem ochrony są tu gatunki ptaków wymienione w załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Dolina stanowi teren lęgowy dla około 180 gatunków ptaków, a także stanowi ostoje dla ptaków migrujących i zimujących.
2.	"Dolina Drwęcy" PLH280001	Lubicz	Bielawy	12561,60	0,23	Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2007) 5403)	Obszar ważny dla ochrony bogatej ichtiofauny i mozaiki siedlisk związanych z dolina rzeczna. Drwęca wraz z dopływami jest ważnym korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym.
3.	"Nieszawska Dolina Wisły" PLH040012	Lubicz, Obrowo, Czernikowo	Brzozówka, Osiek, Czernikowo, Wylewy	3891,73	495,23	Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)	Obszar Nieszawskiej Doliny Wisły ma znaczenie przede wszystkim dla ochrony lasów lęgowych i całej mozaiki siedlisk nadrzecznych, charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej, oraz związanej z nią fauny, w tym 6 gatunków ryb z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (z minogiem rzeczny i reintrodukowanym łososiem atlantyckim).

4.	"Cyprianka" PLH040013	Lipno, Fabianki	Łochocin	109,30	43,30	Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)	Obszar obejmuje zespół torfianek i naturalnych dystroficznych zbiorników wodnych, które są jedynym znanym obecnie siedliskiem ryby - strzebli błotnej na terenie woj. kuj-pom., a największą znaną obecnie populacją tego gatunku w Polsce.
----	--------------------------	-----------------	----------	--------	-------	---	---

OBSZARY NATURA 2000 - OSO

Lp.	Nazwa obszaru	Położenie		Powierzchnia [ha]		Podstawa prawna	Cel ochrony
		Gmina	Leśnictwo	ogółem	na gruntach N-ctwa		
4.	"Cyprianka" PLH040013	Lipno, Fabianki	Łochocin	109,30	43,30	Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)	Obszar obejmuje zespół torfianek i naturalnych dystroficznych zbiorników wodnych, które są jedynym znanym obecnie siedliskiem ryby - strzebli błotnej na terenie woj. kuj-pom., a największą znaną obecnie populacją tego gatunku w Polsce.
5.	"Włocławska Dolina Wisły" PLH040039	Czernikowo, Fabianki, Bobrowniki	Dąbrówka, Wąkole, Bobrowniki, Łochocin	4763,80	520,07	Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)	Obszar ma znaczenie przede wszystkim dla ochrony lasów łągowych i siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej oraz związanej z nią fauny. Obszar obejmuje część ekologicznego korytarza Wisły (priorytetowy dla ochrony w sieciach ACONET i IBA)

POMNIKI PRZYRODY

Lp.	Gatunek	Położenie			Powierzchnia [ha]		Opis obiektu	Wiek (w roku uznania)	Podstawa prawna	Uwagi
		Gmina	Leśnictwo	Oddział, pododdział	ogółem	na gruntach N-ctwa				
1.	Dąb szypułkowy	Lubicz	Osiek	94c			Dąb szypułkowy o obwodzie 422 cm i wysokości 24 m	350 l	Zarządzenie Nr 46/80 Wojewody Toruńskiego z dnia 29 grudnia 1980r.	Okazałych rozmiarów drzewa o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej i krajobrazowej, pomnik przyrody ożywionej.
2.	Dąb szypułkowy	Lubicz	Brzozówka	97a			Dąb szypułkowy o obwodzie 440 cm i wysokości 28 m	300 l	Uchwała Nr III/22/06 Rady Gminy Lubicz z dnia 28 grudnia 2006 r.	
3.	Dąb szypułkowy	Lubicz	Brzozówka	41a			Dąb szypułkowy obwodzie 475 cm i wysokości 19 m	350 l	Rozporządzenie Nr 33/98 Wojewody Toruńskiego z dnia 9 listopada 1998r.	
4.	Skupisko dwóch dębów szypułkowych	M.Toruń	Bielawy	7a			Skupisko dwóch dębów szypułkowych – Lel i Polel o obwodach 380 cm i 315 cm		Uchwała nr 812/18 Rady Miasta Torunia z dnia 22 lutego 2018 r.	
5.	Kem "Zielona Góra"	Obrowo	Obrowo	153Bh	2,79	2,79			Zarządzenie Nr 35/79 Wojewody Toruńskiego z dnia 19 grudnia 1979r.	Bardzo dobrze zachowany, charakterystyczny dla okolic fragment ukształtowania rzeźby terenu, pomnik przyrody nieożywionej.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Lp.	Nazwa użytku	Położenie			Powierzchnia [ha]		Podstawa prawna	Uwagi
		Gmina	Leśnictwo	Oddział, pododdział	ogółem	na gruntach N-ctwa		
1.	"Zielona Kępa"	Czernikowo	Czernikowo	441a,b,c,d, 442a,b,c,d,f, 443a,b,c,d,f, 444a,b,c,d, 445a,b,c,d,f,g,h,j 446a,b,c,d	529,95	249,36	Rozporządzenie Nr 22/2006 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 lutego 2006r.	Wyspa na Wiśle ze względu na dużą powierzchnię oraz specyficzne położenie w korycie dużej rzeki przedstawia unikalne walory przyrodnicze. Wynikają one ze znacznego zróżnicowania środowisk, stanowiących mozaikę biotopów: zadrzewień łęgowych, ziołorośli, muraw kserotermicznych, roślinności nadbrzeżnej i psammifilnej. Układ przestrzenny środowisk ukształtowały sezonowe i krótkookresowe wahania poziomu rzeki oraz rolnicze użytkowanie wyspy do lat 70. XX wieku i jego zaniechanie.
2.	"Opólnica"	Obrowo	Brzozówka	47a	27,61	27,61	Uchwała Nr XXVIII/174/2005 Rady Gminy Obrowo z dnia 29 listopada 2005r.	Wyeksploatowane torfowisko porośnięte krzewami wierzby oraz zadrzewieniem olchowo-brzozowym. Obiekt ważny dla zachowania środowisk: śródleśnych bagien, torfowisk, zadrzewień, zbiorników wodnych, które mają znaczenie dla bytowania zwierzyny, przede wszystkim ptactwa wodno-błotnego.
3.	bagno	Obrowo	Obrowo	153Af, 153Ah	2,56	2,56	Rozporządzenia Nr 29/98 Wojewody Toruńskiego z dnia 27 października 1998r.	Obiekt ważny dla zachowania środowisk: śródleśnych bagien, torfowisk, zadrzewień, zbiorników wodnych, które mają znaczenie dla bytowania zwierzyny, przede wszystkim ptactwa wodno-błotnego.
4.	bagno	Obrowo	Obrowo	194Bj, 195a	18,22	18,22	Rozporządzenia Nr 29/98 Wojewody Toruńskiego z dnia 27 października 1998r.	

ZESPOŁY PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWE

Lp.	Nazwa	Położenie			Powierzchnia [ha]	Podstawa prawna	Cel ochrony
		Gmina	Leśnictwo	Oddział, pododdział			
1.	"Jar przy Strudze Lubickiej"	Lubicz	Bielawy	4a, 4b, 4c, 4d, 4f, 4g, 4h, 4i, 4j, 4k, 4l, 4m, 4n, 4sx, 4tx	3,78	Uchwała Nr XLV/537/06 Rady Gminy Lubicz z dnia 17 lutego 2006r.	Zespół położony jest w Lubiczu Dolnym i obejmuje teren o wyróżniającym się krajobrazie, rzeźbie terenu, ze zróżnicowaną szatą roślinną, w tym z roślinami chronionymi oraz siedliskami: grądu subkontynentalnego, lasu klonowo-lipowego, łągu wiązowo-jesionowego.

OCHRONA STREFOWA ZWIERZĄT

Lp.	Gatunek	Położenie		Powierzchnia [ha]		Podstawa prawna	Uwagi
		Gmina	Leśnictwo	ogółem	na gruntach N-ctwa		
1.	Bielik	Czernikowo	Czernikowo	64,56	64,56	Decyzja Wojewody Kujawsko - Pomorskiego z dnia 1 sierpnia 2006, WŚiR.II.KLD.6631-1/24/06	Ochrona gatunkowa zgodnie z Załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.
2	Bielik	Obrowo	Osiek	9,84	9,84	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 28 września 2020 r., WOP.6442.22.2020.MP.2	Ochrona gatunkowa zgodnie z Załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

W trakcie prac nad projektem PUL należy uwzględnić oraz zaktualizować:

- lokalizację stanowisk roślin chronionych i rzadkich oraz zwierząt chronionych;
- naturalne siedliska przyrodnicze podlegające ochronie;
- kategorie lasów ochronnych wyszczególnione w art. 15 ustawy o lasach;
- postanowienia określone w aktach prawnych i decyzjach administracyjnych powołujących formy ochrony przyrody występujące na terenie nadleśnictwa;
- ustalenia planów zadań ochronnych i zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 i rezerwatu;
- „Ramowe wytyczne w sprawie projektowania w planie urządzenia lasu zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa” wprowadzone do stosowania przez Głównego Konserwatora Przyrody w dniu 26 marca 2013 r. (DLP-lpn-611-30/11994/12/13/JŁ);
- inne wynikające z obowiązujących przepisów o ochronie przyrody.

W trakcie prac nad projektem PUL należy zweryfikować stan ewidencyjny pomników przyrody na terenach zarządzanych przez LP.

Zgodnie z § 25 instrukcji u.l. dla celów planowania urządzeniowego należy przyjąć podział – w zależności od roli pełnionych funkcji ochronnych - na 3 podstawowe (główne) grupy lasów: lasy rezerwatowe, lasy ochronne oraz lasy gospodarcze, co nie wyklucza grupowania lasów w inne, w miarę jednorodne obszary funkcyjne.

Powierzchnię leśną nadleśnictwa wg dominujących funkcji lasów, opracowanych do bieżącego PUL przedstawia Tabela nr 1:

Tab.1. Powierzchnia leśna nadleśnictwa wg dominujących funkcji lasów

Funkcje lasu i kategorie ochronności	Dobrzejewice		Wąkole		Nadleśnictwo	
	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %
1	2	3	4	5	6	7
Rezerваты	-	-	46,30	0,35	46,30	0,24
Lasy ochronne	5282,35	85,15	4883,30	36,85	10165,65	52,25
Lasy gospodarcze	921,46	14,85	8321,79	62,80	9243,25	47,51
Razem	6203,81	100,00	13251,39	100,00	19455,20	100,00

Wykonawca projektu planu, winien dokonać aktualizacji głównych funkcji lasu i wyliczyć aktualną powierzchnię drzewostanów pełniących poszczególne funkcje.

b) Wykaz drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego na skutek decyzji zarządzającego lub organów właściwych do spraw ochrony przyrody

Wykonawca w czasie taksacji drzewostanów zaproponuje nowy wykaz wydzieleń bez wskazówek do wyłączenia przez zarządzającego. Do wykazu proponuje się włączenie:

- powierzchnie referencyjne wskazane przez nadleśnictwo: obręb Dobrzejewice – 4m, 8Bk; obręb Wąkole – 36k, 445i, 221n, 402f, h,403f, 425l,m,n,o (razem 16 ha);
- powierzchnie lasów stanowiących ostoje zwierząt chronionych;
- powierzchnie zlokalizowane w rezerwacie przyrody (oddz. 278h; w Leśnictwie Wąkole oraz oddz. 293 b,c; w Leśnictwie Komorowo);
- powierzchnie trudno dostępne wzdłuż rzeki Mień.

Lokalizacja tych drzewostanów, ustalona zostanie podczas uzgodnień z Wykonawcą PUL.

c) Przedstawienie wstępnej wersji mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu

Nadleśnictwo przedstawi "Mapę obszarów chronionych i funkcji lasu", w formie prezentacji na KZP.

d) Ewentualna propozycja zmiany decyzji w sprawie uznania lasów za ochronne

Nadleśnictwo proponuje, aby lasy ochronne przyjąć w oparciu o obowiązującą Decyzję Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2004 roku (DL.lp-0233-12/04).

Powierzchnia lasów ochronnych w **obrębie Dobrzejewice** wynosi 5277,95 ha (powierzchnię lasów ochronnych według *Decyzji Ministra Środowiska z dnia 08 marca 2004 r.* określono na 5282,89 ha.

- lasy glebochronne,
- lasy glebochronne, trwale uszkodzone na skutek działania przemysłu w miastach i wokół miast,
- lasy glebochronne położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tysięcy mieszkańców,
- lasy wodochronne,
- lasy wodochronne trwale uszkodzone na skutek działania przemysłu w miastach i wokół miast,
- lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tysięcy mieszkańców,
- lasy trwale uszkodzone na skutek działania przemysłu,
- lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tysięcy mieszkańców.

Powierzchnia lasów ochronnych w **obrębie Wąkole** wynosi 4883,17 ha (powierzchnię lasów ochronnych według *Decyzji Ministra Środowiska z dnia 08 marca 2004 r.* określono na 4883,15 ha).

- lasy glebochronne,

- lasy glebochronne na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych,
- lasy glebochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tysięcy mieszkańców,
- lasy na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych,
- lasy wodochronne,
- lasy wodochronne, na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych,
- lasy wodochronne uszkodzone na skutek działania przemysłu w miastach i wokół miast,
- lasy trwale uszkodzone na skutek działania przemysłu,
- lasy trwale uszkodzone na skutek działania przemysłu położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tysięcy mieszkańców,
- lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tysięcy mieszkańców.

Ewentualne, niewielkie zmiany powierzchni poszczególnych kategorii lasów ochronnych mogą wynikać z ponownego przeliczenia powierzchni.

2.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz programów ochrony środowiska

a) Opracowania (strategie i plany rozwoju, studium uwarunkowań, programy ochrony środowiska, plany zagospodarowania przestrzennego) uchwalone lub tworzone na szczeblu województwa, powiatu i gminy

Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu zawarte są w następujących opracowaniach tworzonych i uchwalanych na szczeblu województw, powiatów i gmin (linki):

Województwo Kujawsko-Pomorskie

- ✓ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego:
http://archiwum.kujawsko-pomorskie.pl/files/roz_reg/planowanie/plan/Plan.pdf
- ✓ Strategia 2030+:
https://kujawsko-pomorskie.pl/pliki/2018/planowanie/20180423_plan/03_plan.jpg
- ✓ Studium Uwarunkowań Rozwoju Przestrzennego Bydgosko - Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego:
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwj7-oKQof7oAhXD2aQKHd0MATEQFjADegQIBBAB&url=http%3A%2F%2Fzit.btof.pl%2Fattachments%2Farticle%2F6%2FStudium_Uwarunkowan_Rozwoju_Przestrzennego_BTOF_30.06.pdf&usq=AOvVaw1EiOF-nxpIh4WIK856OOEI
- ✓ Plan modernizacji:
https://kujawsko-pomorskie.pl/pliki/planowanie/20160420_broszura/broszura_pol.pdf

Urząd Marszałkowski

- ✓ Program Ochrony Środowiska dla Urzędu Marszałkowskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024:
<https://bip.kujawsko-pomorskie.pl/program-ochrony-srodowiska-wojewodztwa-kujawsko-pomorskiego-na-lata-2017-2020-z-perspektywa-na-lata-2021-2024-wraz-z-prognoza-oddziaływania-na-srodowisko-programu-ochrony-srodowiska-wojewodztwa-kuja/>

Powiat Toruński

- ✓ Strategia Rozwoju Powiatu Toruńskiego:
<https://www.powiattorunski.pl/plik,29529,strategia-rozwoju-powiatu-torunskiego-na-lata-2012-2020.pdf>
- ✓ Programu Rozwoju Powiatu Toruńskiego na lata 2021-2030:
<https://www.bip.powiattorunski.pl/plik,46553,uchwala-nr-xxv-149-2021-rady-powiatu-torunskiego-z-29-kwietnia-2021-roku-w-sprawie-przyjecia-programu-rozwoju-powiatu-torunskiego-na-lata-2021-2030.pdf>
- ✓ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Toruńskiego na lata 2015-2020 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko:
<https://www.bip.powiattorunski.pl/plik,32804,program-ochrony-srodowiska-dla-powiatu-torunskiego-na-lata-2015-2020.pdf>
- ✓ Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Toruńskiego na lata 2015-2020:
<https://www.bip.powiattorunski.pl/plik,32814,prognoza-oddziaływania-na-srodowisko-dotyczaca-programu-ochrony-srodowiska-dla-powiatu-torunskiego-na-lata-2015-2020.pdf>

Powiat Lipnowski

- ✓ Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Lipnowskiego:
<https://www.lipnowski.powiat.pl/attachments/article/255/Strat%20ORSG%20PL%20ver%2019.pdf>

Powiat Włocławski

- ✓ Raportu o stanie powiatu włocławskiego:
<https://pow-wloclawski.rbip.mojregion.info/category/raport-o-stanie-powiatu/>

Gmina Miasto Toruń

- ✓ [Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Torunia:](http://mpu-torun.pl/?page_id=887)
http://mpu-torun.pl/?page_id=887
- ✓ Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:
<http://mpu-torun.pl/?cat=3>

Gmina Lubicz

- ✓ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubicz:
<https://mpzp.igeomap.pl/doc/torun/lubicz/000.pdf>

Gmina Obrowo

- ✓ Strategia Rozwoju Gminy Obrowo na lata 2016-2023:
http://archiwum.obrowo.pl/files/files/Strategia_Rozwoju_Gminy_Obrowo_2016_r._P_DF.pdf
- ✓ Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Obrowo:
<plik,29434,tekst-projektu-zmiany-studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-gminy-obrowo.pdf>
- ✓ Prognoza oddziaływania na środowisko Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Obrowo:
<https://www.bip.obrowo.pl/plik,29436,prognoza-oddziaływania-na-srodowisko.pdf>

Gmina Czernikowo

- ✓ Strategia Rozwoju Gminy do 2020 (obecnie trwają prace nad jej aktualizacją):
<https://www.bip.czernikowo.pl/7411,strategia-rozwoju>
- ✓ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego:
<https://www.bip.czernikowo.pl/7095,studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania>
- ✓ Program Ochrony Środowiska:
<https://www.bip.czernikowo.pl/plik,23878,uchwala-nr-xxvi-227-2021.pdf>
- ✓ Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego (obecnie trwają prace nad jego aktualizacją):
<https://www.bip.czernikowo.pl/7096,plan-zagospodarowania-przestrzennego>

Gmina Miasto Lipno

- ✓ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasta Lipna na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026:
https://umlipno.bipgov.net/p,program_ochrony_srodowiska_dla_gminy_miasta_lipna_na_lata_2019_-_2022_z_perspektywa_do_roku_2026,60,327.html

Gmina Lipno

- ✓ Studium zagospodarowania przestrzennego:
<http://www.bip.uglipno.pl/studium-zagospodarowania-przestrzennego-2/>

Gmina Bobrowniki

- ✓ Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego:
https://bip.ugbobrowniki.pl/wiadomosci/1573/wiadomosc/408070/studium_uwarunkowan_i_kierunkow_zagospodarowania_przestrzennego
- ✓ Lokalna Strategia Rozwoju:
https://bip.ugbobrowniki.pl/wiadomosci/1573/wiadomosc/291678/lokalna_strategia_rozwoju_gminy_bobrowniki_na_lata_20152020
- ✓ Program Ochrony Środowiska:
https://bip.ugbobrowniki.pl/wiadomosci/4776/wiadomosc/161887/aktualizacja_programu_ochrony_srodowiska_dla_gminy_bobrowniki_na

Gmina Fabianki

- ✓ Strategia Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2016-2025:
<http://bip.fabianki.pl/strategie-programy-plany/>
- ✓ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Fabianki na lata 2018-2021 z perspektywy do roku 2025:
<http://bip.fabianki.pl/strategie-programy-plany/>

b) Wpływ realizacji planów rozwoju, zagospodarowania przestrzennego na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

W projekcie planu urządzenia lasu Wykonawca winien uwzględnić założenia wynikające z planów zagospodarowania przestrzennego dotyczące np. planowanych zalesień, inwestycji infrastrukturalnych czy innych mający wpływ na prowadzenie gospodarki leśnej. Z analizy dostępnych materiałów wynika, że na terenie Nadleśnictwa Dobrzejewice występują następujące zagadnienia i inwestycje o zasięgu i znaczeniu krajowym, wojewódzkim i lokalnym:

- budowa Stopnia Wodnego na Wiśle poniżej Włocławka - SW *Siarzewo*,
- budowa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 1000 MOP 8,4 MPa relacji Gustorzyn - Wicko, na odcinku Gustorzyn – Gardeja,
- budowa rurociągu etylenu Płock-Włocławek,
- budowy drogi gminnej na odcinku od ul. Małgorzатовo w Lubiczu Górnym do ul. Sieradzkiej w Toruniu,
- budowa, rozbudowa dróg gminnych i powiatowych,
- budowa i rozbudowa dróg i ścieżek rowerowych,
- budowa, rozbudowa gminnych sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, światłowodowych.

Nadleśnictwo nie posiada udokumentowanych złóż kopalin występujących na terenach leśnych w swoim zarządzie.

Do etapu zakończenia prac kameralnych Wykonawca uwzględni zaktualizowane informacje dot. podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu.

2.3. Ocena spraw związanych ze stanem posiadania w tym: kompletność i poprawność danych z zakresu ewidencji gruntów oraz ich zgodność z państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym, zgodność ze standardem LMN

Wszystkie grunty w zarządzie Nadleśnictwa Dobrzejewice posiadają księgi wieczyste (KW na 100% powierzchni). Grunty sporne przedstawia Tabela nr 2.

Tab.2. Lista wydziełów na gruntach spornych

Adres leśny	Rodzaj pow.	Działka ewidencyjna	Obręb ewidencyjny	Powierzchnia [ha]
12-05-1-01-10A -a -00	D-STAN	10/5	M.Toruń obr.ew.59	1,9098
12-05-1-01-10A -b -00	D-STAN	10/5	M.Toruń obr.ew.59	0,5896
12-05-1-01-10A -c -00	D-STAN	10/5	M.Toruń obr.ew.59	2,4306
12-05-1-01-10A -d -00	D-STAN	10/6	M.Toruń obr.ew.61	2,5700
12-05-1-01-10B -a -00	D-STAN	102	M.Toruń obr.ew.62	4,1802
12-05-1-01-10B -b -00	D-STAN	102	M.Toruń obr.ew.62	0,6312
12-05-1-01-10B -d -00	D-STAN	102	M.Toruń obr.ew.62	2,9626
12-05-1-01-10B -f -00	D-STAN	102	M.Toruń obr.ew.62	0,7600
12-05-1-01-10B -g -00	D-STAN	102	M.Toruń obr.ew.62	1,1753
12-05-1-01-10B -h -00	D-STAN	102	M.Toruń obr.ew.62	3,0590
12-05-1-01-10B -i -00	D-STAN	102	M.Toruń obr.ew.62	0,5114
12-05-1-01-10B -c -00	RUROCIĄG	102	M.Toruń obr.ew.63	0,5340
Razem				21,3137

Ewidencja gruntów w Nadleśnictwie jest prowadzona zgodnie z przepisami wewnętrznymi Lasów Państwowych (baza SILP i standard LMN), a rejestr powierzchniowy gruntów Nadleśnictwa jest uzgadniany na bieżąco z powszechną ewidencją gruntów.

Pomimo zgodności ewidencji gruntów Nadleśnictwa z państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym, istnieją rozbieżności konturów z LMN ze stanem faktycznym na gruncie. Wynika to z przekształceń baz danych Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego w formę elektroniczną oraz dostępu do danych w postaci odwzorowań lotniczych i satelitarnych. Nadleśnictwo weryfikuje i w miarę możliwości doprowadza do spójności danych ewidencyjnych ze stanem faktycznym na gruncie, przy okazji prac geodezyjnych zleczanych wg bieżących potrzeb.

Wyrisy nadleśnictwo udostępnia jako mapy stanu posiadania w postaci numerycznej (zgodnie z Zarządzeniem Nr 41 DGLP z dnia 7.06.2004 r. w sprawie zdefiniowania standardu leśnej mapy numerycznej dla poziomu nadleśnictwa oraz wdrażania systemu informacji przestrzennej w nadleśnictwach).

Wypisy nadleśnictwo udostępnia w postaci rejestru gruntów, zestawionego odpowiednio wg jednostek podziału administracyjnego i adresów leśnych oraz zestawień działek.

3. Formy przekazania bazy danych SILP dla potrzeb planu urządzenia lasu, w tym zaktualizowanych danych geometrycznych i opisowych oraz ewentualna decyzja w sprawie wstrzymania obrotu gruntami

Protokolarne przekazanie wykonawcy projektu planu wszystkich niezbędnych danych z zakresu ewidencji gruntów oraz zaktualizowanego stanu lasu, odbędzie się w drodze importu danych opisowych z bazy SILP-LAS do programu TAKSATOR oraz danych geometrycznych, w tym aktualnej kopii warstw standardu LMN (tzw. geobazy), zgodnie z Zarządzeniem nr 13 DGLP z dnia 20.03.2007 r. oraz „Instrukcją przenoszenia informacji pomiędzy PUL i bazą LAS Nadleśnictwa” rekomendowaną do stosowania pismem DGLP z dnia 26.05.2014r. (Zn. Spr. ZU-7019-28/14), niezwłocznie po wyłonieniu wykonawcy PUL.

Plan urządzenia lasu zostanie wykonany wg stanu na 1 stycznia 2024 roku. Pracami urządzeniowymi objęte zostaną grunty ujęte na kopiach dokumentów ewidencyjnych zgodnych z aktualnym rejestrem gruntów nadleśnictwa. Nadleśnictwo deklaruje zatem wstrzymanie obrotu gruntami w okresie 1.07-31.12.2023 r.

Nadleśnictwo proponuje, aby w przypadku stwierdzenia różnic pomiędzy stanem ewidencyjnym a faktycznym na gruncie podczas prac terenowych, Wykonawca na bieżąco sporządzał wykaz tych rozbieżności. Protokół rozbieżności zostanie uzgodniony z Nadleśnictwem, a usunięcie rozbieżności zostanie wykonane do czasu odbioru prac terenowych.

Określenie rodzajów powierzchni w opisie wydzielenia należy prowadzić zgodnie ze słownikiem Zarządzenia DGLP nr 2/2019 z dnia 10 stycznia 2019 r. (Zn. Spr. ES.2240.4.2018) w sprawie sposobu ewidencjonowania gruntów i innych nieruchomości LP.

4. Korekta podziału powierzchniowego

Nadleśnictwo Dobrzejewice nie przewiduje korekty podziału powierzchniowego. Numeracja oddziałów w terenie pozostanie bez zmian. Grunty przejęte, w ramach bieżącej aktualizacji były włączane do poszczególnych oddziałów. W razie konieczności utworzenia nowego oddziału, należy go nazwać tak jak oddział sąsiedni z dodaniem dużej litery alfabetu.

Wykonawca PUL w czasie taksacji lasu zinwentaryzuje słupki oddziałowe i naniesie je na mapę przeglądową, z podziałem na: istniejące, brak, przewrócone.

Wykonawca w maksymalnym stopniu zachowa aktualny podział wyłączeń taksacyjnych (adresów leśnych) we wszystkich prawnie chronionych obszarach (osobne wydzielania). Wydzielenia z wartością księgową (Tabela nr 3), należy pozostawić w dotychczasowych granicach.

Tab.3. Lista wydziałów z wartością

Adres leśny	Rodzaj pow.	Działka ewidencyjna	Obręb ewidencyjny	Powierzchnia [ha]	Wartość [zł]
12-05-1-01-5A -a -0	SZK LEŚNA	2005/3	M.Toruń	2,5589	37061,33
12-05-1-01-5A -b -00	SZK LEŚNA	2005/3	M.Toruń	0,5411	7778,30
12-05-1-01-5A -c -00	SZK LEŚNA	2005/3	M.Toruń	0,0547	915,10
12-05-1-01-10B -n -00	D-STAN	39	M.Toruń	1,7503	91600,00
12-05-1-02-60 -i -00	D-STAN	128	Lubicz Dolny	0,5000	36400,00
12-05-1-01-3 -l -00	R	337	Lubicz Dolny	0,4100	12999,81
12-05-1-01-3 -m -00	PS	337	Lubicz Dolny	1,0700	33921,83
12-05-1-01-3 -n -00	BAGNO	337	Lubicz Dolny	0,3400	10778,36
12-05-1-01-8B -sx -00	R	417/4	Lubicz Dolny	0,9200	29164,63
12-05-1-01-8B -tx -00	PS	417/4	Lubicz Dolny	0,2300	7291,16
12-05-1-01-8B -wx -00	PS	417/4	Lubicz Dolny	0,3200	10144,21
12-05-1-03-149 -a -00	L-CTWO	2149/24	Obrowo	0,4022	10488,00
12-05-1-03-150 -o -00	D-STAN	265	Obrowo	0,8300	11102,00
12-05-1-03-150 -p -00	D-STAN	266	Obrowo	0,7500	10000,00
12-05-1-04-179 -h -00	D-STAN	355	Obrowo	1,4500	37509,39
12-05-1-04-179 -i -00	D-STAN	355	Obrowo	0,6800	17590,61
12-05-1-02-70 -l -00	DROGI I	108/3	Obrowo	0,2000	13400,00
12-05-1-04-130A -cx -00	D-STAN	121/2	Dzikowo	0,8436	4234,00
12-05-1-04-130A -yx -00	LINIA EN	121/2	Dzikowo	0,0031	16,00
12-05-1-04-132 -x -00	D-STAN	51/2	Dzikowo	0,2200	11349,53
12-05-1-04-132 -~h -00	DROGI L	51/2	Dzikowo	0,0475	2450,47
12-05-2-05-442 -a -00	E-LZ	2442/4	Pokrzywno	5,0000	3000,00
12-05-2-05-442 -c -00	E-N	2442/4	Pokrzywno	0,1100	42,00
12-05-2-05-442 -d -00	E-N	2442/4	Pokrzywno	0,2800	105,00
12-05-2-05-442 -f -00	E-N	2442/4	Pokrzywno	0,4000	153,00
12-05-2-05-442 -b -00	E-PS	2442/4	Pokrzywno	38,1813	21000,00
12-05-2-09-173A -o -00	ROWY	2173/11	Skwirynowo	0,0500	130,00
12-05-2-09-173A -a -00	BAGNO	2173/11	Skwirynowo	0,5100	1000,00
12-05-2-09-173A -b -00	R	2173/11	Skwirynowo	2,5900	6000,00
Razem				61,2427	427624,73

Nadleśnictwo wnosi, aby w programie TAKSATÓR, została zachowana pełna historia przy łączeniu czy dzieleniu wydziałów.

5. Oznaczenia niewyraźnych granic pododdziałów oraz ujmowanie w planie urządzenia lasu gruntów stanowiących współwłasność

Niewyraźne i trudne do identyfikacji w terenie granice pododdziałów należy oznaczać na wylotach, skrzyżowaniach oraz załamaniach granic „obrączkami na czerwono”, wykonywanymi na korze (na wysokości około 1,5 m) oraz znakami kierunkowymi „na czerwono”. Na drzewach o cienkiej korze oznaczenia należy wykonywać w inny sposób, np. trwałą farbą. Nadleśnictwo dokona przecięcia zarośniętych linii oddziałowych przed przystąpieniem wykonawcy planu u.l. do prac taksacyjnych, w ramach swoich możliwości realizacji etatu.

Aktualnie zaewidencjonowane w Nadleśnictwie grunty we współwłasności (Tabela nr 4) nie są gruntami leśnymi, w związku z czym nie ma potrzeby ich specjalnego oznaczania. Grunty te nie są elementem planowania urządzeniowego. Dla celów ewidencyjnych należy je ująć dodatkowo, po podsumowaniu danych inwentaryzacyjnych i zestawień projektu PUL.

Tab.4. Lista wydziałów we współwłasności

Adres leśny	Rodzaj pow.	Działka ewid.	Obręb ewid.	Pow. całkowita [m]	Udział pow. [m]	Księga Wieczysta
12-05-2-12-415 -y -00	ZAB INNE	2415/9	Rachcin	8562	795	WL1L/00030429/8
12-05-1-02-71 -w -00	INNE BUD	2071/19	Zawały	1409	59	TO1T/00046665/3
12-05-1-02-71 -x -00	INNE BUD	351	Zawały	1969	713	TO1T/00064423/7
12-05-1-02-71 -z -00	ZAB INNE	350	Zawały	3261	820	TO1T/00066034/7

6. Wykorzystanie teledetekcji, zdjęć lotniczych i innych technik odwzorowań, do planu urządzenia lasu

Wykonawca prac geodezyjnych wykorzysta najnowszy stan materiałów teledetekcyjnych. Ortofotomapy dostępne są w Państwowych Ośrodkach Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa, ortofotomapy pozyskane w Starostwach oraz dostępne w RDLP dane z bazy BDOT. Materiały i dane w postaci zdjęć lotniczych i numerycznego modelu terenu winny być przez Wykonawcę wykorzystane na etapie prac przygotowawczych, jako baza wyjściowa do weryfikacji terenowej, głównie takich elementów jak: granice wydziałów leśnych i pnsów oraz przebieg rowów i potoków.

7. Ujmowanie cech drzewostanów, w tym cechy „inne”

Niektóre cechy drzewostanów należy opisać (w zakresie i na zasadach określonych w § 26 instrukcji u.l.) poprzez weryfikację opracowań i dokumentów glebowo-siedliskowych, zapisów w poprzednich planach u. l. oraz konkretnych ustaleń widocznych na gruncie cech drzewostanów. Dotyczy to między innymi takich cech, jak:

- 1) pochodzenie z odnowienia sztucznego lub naturalnego,
- 2) uprawy i młodniki po rębni złożonej,
- 3) zalesienia na gruntach porolnych,
- 4) drzewostany wyżywicowane,
- 5) drzewostany odroślowe,

- 6) projektowane rezerwaty,
- 7) otuliny rezerwatów,
- 8) ostoje zwierząt chronionych,
- 9) otuliny wyłączonych drzewostanów nasiennych,
- 10) otuliny szkółek.

W obowiązującej instrukcji u. l. informacje odnośnie obiektów związanych z nasiennictwem i selekcją, nie są już ujmowane w cechach drzewostanów. Rejestr leśnego materiału podstawowego stanowi w bazie SILP osobny moduł. W chwili obecnej w nowym opisie taksacyjnym uwzględnia się jedynie cechy dotyczące upraw pochodnych – należy je zachować. Należy koniecznie wykazać bloki upraw pochodnych oraz wszystkie uprawy pochodne rozproszone. Nie należy umieszczać w opisach taksacyjnych informacji o pochodzeniu drzewostanów z sadzenia, jedynie z odrośli i samosiewów.

Wnioskuje się o zamieszczenie w opisie taksacyjnym wydzielenia informacji („monitu”, „Flagi”) o obecności zadań ochronnych wg PZO, informacji o posiadanych szczególnych walorach przyrodniczych HCVF (High Conservation Value Forests) wyznaczonych zgodnie z wymogami posiadanego certyfikatu FSC. W polu „Informacje różne” w opisie taksacyjnym, należy ująć także inne niespecyficzne informacje na temat wydzieleni, takie jak obecność: bunkra, punktu czerpania wody, miejsca postoju itp.

8. Zastosowanie jednostek kontrolnych

Nadleśnictwo nie przewiduje stosowania jednostek kontrolnych.

9. Priorytety dotyczące przebudowy drzewostanów

W toku prac urzędniowych Wykonawca projektu planu u. l. winien sporządzić „Wykaz drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”. Zgodnie z § 40 pkt.6 i 7 IUL drzewostany kwalifikujące się do przebudowy grupować następująco:

- A. Drzewostany do pilnej przebudowy pełnej, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkowania rębego w I 10-leciu;
- B. Drzewostany do stopniowej przebudowy pełnej, rozpoczynanej w I 10-leciu bez użytkowania rębego, z wykorzystaniem odnowień wyprzedzających rębnię przewidzianą w następnym 10-leciu oraz odpowiednich trzebieży przekształceniowych;
- C. Drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych;

Zasadniczą podstawą do określenia potrzeb przebudowy winna być indywidualna ocena każdego drzewostanu pod kątem zapewnienia osiągnięcia celów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, dokonana na podstawie następujących elementów:

- stabilność,
- wiek,
- stopień uszkodzenia,
- jakość,
- stopień zgodności składu gatunkowego z przyjętym dla niego typem siedliskowym lasu i typem drzewostanu.

Do grupy A w pierwszej kolejności zaliczać:

- drzewostany sosnowe niezgodne z TD (stopień 3) oraz obcego pochodzenia;
- drzewostany od II klasy wieku, w trzecim stopniu zgodności z TD, trwale uszkodzone (ponad 50% uszkodzeń), o niskim zadrzewieniu (0,5 i niższym);

W Nadleśnictwie zachodzi potrzeba projektowania w grupie A, drzewostanów sosnowych IV i V klasy wieku, na żyznych siedliskach, która wynika z aktualnego stanu sanitarnego tych drzewostanów, kształtowanego w warunkach intensywnego oddziaływania szkodliwych czynników abiotycznych i biotycznych.

Do grupy C należy zaliczyć przerzedzone drzewostany IIb i IIIa klasy wieku na siedliskach BMśw, LMśw, Lśw, OIJ o składzie niezgodnym z GTD i z występującą inwazyjną czeremchą amerykańską – uwzględnić do przebudowy poprzez wprowadzanie podsadzenia produkcyjnego, głównie bukiem (minimum 2500 sztuk/ha).

Wykonawca na etapie prac taksacyjnych, zgłasza potrzeby w zakresie przebudowy dla konkretnych drzewostanów, o których mowa wyżej, wraz z propozycją określonego rozwiązania.

10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych

Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń przyjąć w wysokości 10 %.

11. Dodatkowe pomiary drewna martwego

Ze względu na specyfikę i funkcjonalność terenów leśnych na zarządzanym obszarze proponujemy, by w ramach prac inwentaryzacyjnych dokonać dodatkowych pomiarów drewna martwego metodą opisaną w § 62 instrukcji u. 1. (na co 10 powierzchni próbnej – z uwzględnieniem miąższości systemu korzeniowego). Powstałe w wyniku pomiarów zestawienia drewna martwego w całym nadleśnictwie, ułatwią precyzowanie wniosków, dokonywanie analiz i podejmowanie decyzji gospodarczych.

12. Sporządzenie i wydruk map gospodarczych, gospodarczo-przeładowych i przeładowych do PUL

Nadleśnictwo wnosi o sporządzenie i wydruk map gospodarczych, gospodarczo-przeładowych i przeładowych do PUL zgodnie z zapisem § 64-72 Instrukcji Urządzenia Lasu. Mapy gospodarcze, gospodarczo-przeładowe, przeładowe i sytuacyjne sporządzić na bazie LMN zgodnie ze standardem LMN. Zakres tematyczny map, szczegóły sytuacyjne zamieszczone na mapach, sposoby ich prezentowania jak również zakres obiektów obligatoryjnych, wykonać zgodnie z „Instrukcją techniczną sporządzania i wydruku map leśnych”, stanowiącą część III „Instrukcji urządzania lasu”. Na wszystkich mapach należy drukować kasowniki dla wszystkich elementów liniowych.

W skład materiałów kartograficznych PUL wejdą następujące wydruki:

- Mapy gospodarcze w skali 1:5000 wg obrębów (format A1) - 2 komplety;

- Mapy gospodarczo-przeładowe w skali 1:10000:
 - ✓ mapy gospodarczo-przeładowe drzewostanów dla każdego z leśnictw (podklejone na płótnie – w futerale) - 12 map;
 - ✓ mapy gospodarczo-przeładowe cięć rębnych dla każdego z leśnictw (podklejone na płótnie – w futerale z poprzednią mapą) - 12 map;
 - ✓ mapy gospodarczo-przeładowe siedlisk dla każdego z leśnictw (podklejone na płótnie – w futerale z poprzednimi mapami) - 12 map;
 - ✓ mapy gospodarczo-przeładowe walorów przyrodniczo-kulturowych dla każdego z leśnictw (w futerale z poprzednimi mapami) - 12 map;
 - ✓ mapy gospodarczo-przeładowe walorów przyrodniczo-kulturowych dla każdego z leśnictw (dla nadleśnictwa) - 24 map oraz pliki *.shp* poszczególnych warstw ujętych na mapie - w formie cyfrowej;
 - ✓ siedlisk przyrodniczych, występowania chronionych gat. roślin i zwierząt, form ochrony przyrody, obiektów z rejestru zabytków, obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych HCWF - na tle działek zrębowych dla leśnictw (w futerale z poprzednimi mapami) - 12 map;
 - ✓ mapy gospodarczo-przeładowe (czyste) po 20 egz. dla każdego z leśnictw - 240 map.
- Mapy przeładowe w skali 1:20000 wg obrębów:
 - ✓ drzewostanów - 4 mapy;
 - ✓ drzewostanów dla Nadleśnictwa (w tym 6 map podklejonych na płótnie – każdy komplet w osobnym futerale) - 8 map;
 - ✓ siedlisk leśnych - 4 mapy;
 - ✓ siedlisk dla Nadleśnictwa (w tym 6 map podklejonych na płótnie – każdy komplet w osobnym futerale z poprzednią mapą) - 8 map;
 - ✓ cięć rębnych - 4 mapy;
 - ✓ cięć rębnych dla Nadleśnictwa (w tym 6 map podklejonych na płótnie – każdy komplet w osobnym futerale z poprzednimi mapami) - 8 map;
 - ✓ ochrony lasu - 4 mapy;
 - ✓ ochrony przeciwpożarowej - 6 map;
 - ✓ nasiennictwa i selekcji - 4 mapy;
 - ✓ zagospodarowania rekreacyjnego - 4 mapy;
 - ✓ mapy przeładowe „czyste” wg obrębów - 40 map;
 - ✓ mapa dróg dla poszczególnych obrębów z podziałem na drogi publiczne (krajowe, powiatowe, gminne) oraz leśne z uwzględnieniem dróg pożarowych - 2 mapy;
 - ✓ mapa przeładowa walorów przyrodniczo-kulturowych dla każdego z obrębów - 2 mapy;
 - ✓ mapa przeładowa gospodarki łowieckiej - 2 mapy.
- Mapa ochrony przeciwpożarowej (PAD) w skali 1:25000 dla całego nadleśnictwa (treść uzgodnić z nadleśnictwem) - 2 mapy;
- Mapy sytuacyjno-przeładowe w skali 1:50000:
 - ✓ mapa sytuacyjna terytorialnego zasięgu działania nadleśnictwa - 2 mapy

oraz na jej bazie:

- ✓ mapa sytuacyjno-przeładowa walorów przyrodniczo-kulturowych - 3 mapy;
- ✓ mapa sytuacyjno-przeładowa obszarów chronionych nadleśnictwa i funkcji lasu - 3 mapy;
- ✓ mapa sytuacyjno-przeładowa dróg udostępnionych do ruchu pojazdami silnikowymi - 1 mapa;
- ✓ mapa sytuacyjna z podziałem na leśnictwa (kolorowa) - 1 mapa;
- ✓ mapa sytuacyjna z podziałem na leśnictwa (czarno-biała) - 10 map;
- ✓ mapa sytuacyjna z podziałem na starostwa, gminy i obręby ewidencyjne (kolorowa) - 1 mapa;
- ✓ mapa sytuacyjna z podziałem na arkusze map dla obrębów (kolorowa) - 3 mapy.

Nadleśnictwo wnioskuję, aby wszystkie ww. materiały kartograficzne oprócz wersji analogowej, przekazać również w wersji cyfrowej w formacie PDF na nośniku CD.

13. Podział na obręby leśne i leśnictwa

Nadleśnictwo nie planuje zmian w dotychczasowym podziale na obręby i leśnictwa. Według stanu na 30.07.2021 r. podział administracyjny Nadleśnictwa Dobrzejewice przedstawia się następująco:

12-05-1 – Obręb Dobrzejewice

12-05-1-01 - Leśnictwo Bielawy (Gospodarstwo Szkółkarskie Bielawy);

12-05-1-02 – Leśnictwo Brzozówka;

12-05-1-03 – Leśnictwo Obrowo;

12-05-1-04 – Leśnictwo Osiek;

12-05-2 – Obręb Wąkole

12-05-2-05 – Leśnictwo Czernikowo;

12-05-2-06 – Leśnictwo Wylewy;

12-05-2-07 – Leśnictwo Dąbrówka;

12-05-2-08 – Leśnictwo Jankowo;

12-05-2-09 – Leśnictwo Wąkole;

12-05-2-10 – Leśnictwo Bobrowniki;

12-05-2-11 – Leśnictwo Komorowo;

12-05-2-12 – Leśnictwo Łochocin.

14. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkod

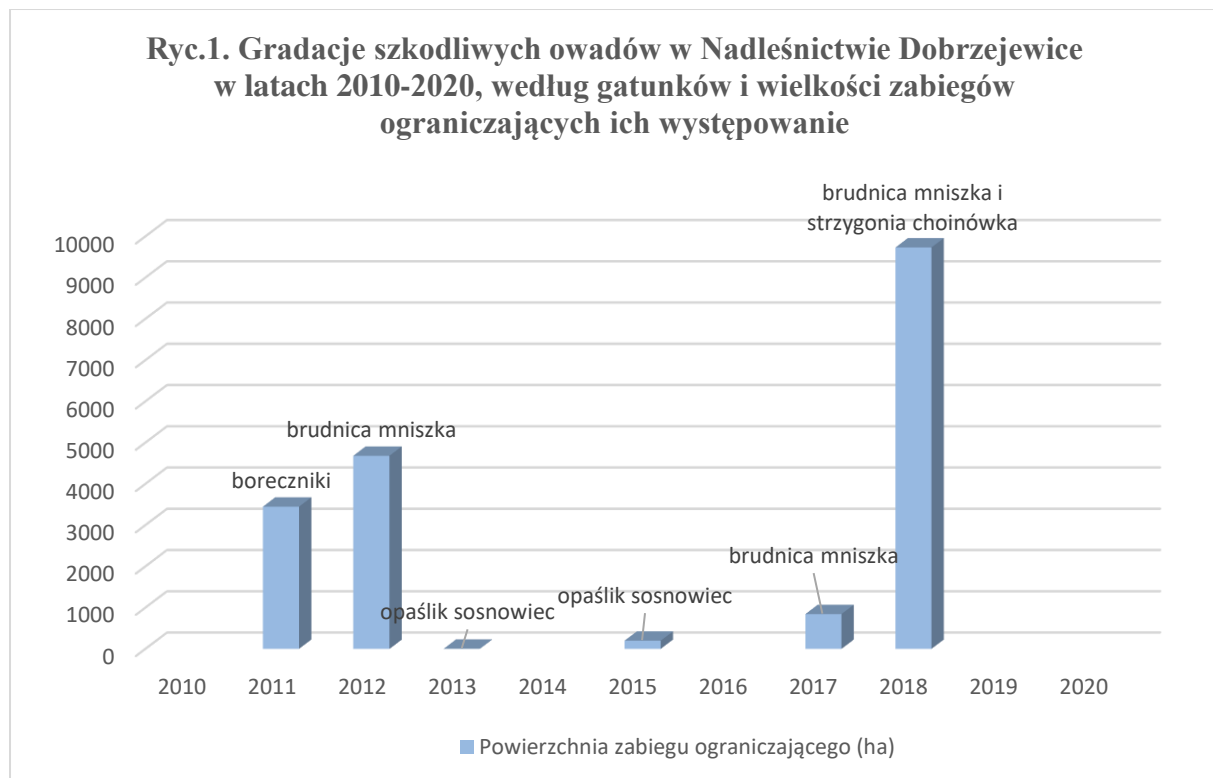
Nadleśnictwo na etapie prac przygotowawczych prowadzonych przez Wykonawcę, przekaze dane wyjściowe dotyczące szkod, które taksatorzy winni zweryfikować w trakcie prac terenowych.

Na podstawie danych z ZOL i ustaleń własnych Nadleśnictwo przygotowało materiały definiujące obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkod powodowanych przez:

- Szkodniki pierwotne, w tym stałe ogniska gradacyjne owadów liściożernych: brudnicy mniszki, strzygoni choinówki, barczatki sosnowki i boreczników:

Obręb Dobrzejewice – stałe ognisko gradacyjne: oddz.: 20, 21, 32, 34; oraz obszary z powtarzającymi się szkodami - oddz.: 32-34,43,45,48, - na powierzchni 147,18 ha;
 - Obręb Wąkole – stałe ognisko gradacyjne: oddz.: 304, 305, 313, 314; oraz obszary z powtarzającymi się szkodami - oddz.: 73,85-87,306,313-316 - na powierzchni 374,15 ha;

Gradacje szkodliwych owadów, które wystąpiły w ostatnich 10 latach na terenie Nadleśnictwa Dobrzejewice, przedstawia Ryc. 1.

- Obszary zagrożone występowaniem opaślika w Leśnictwach Dąbrówka i Jankowo.
- Stałe zagrożenie ze strony szeliniaka i innych ryjkowcowatych (sieciech, smolik).
- Obszary zagrożone występowaniem szkodników wtórnych w tym kornika ostrozębnego.

Ze względu na porolny charakter znacznej części nadleśnictwa, borowe siedliska, wpływ emisji zakładów azotowych, szkodniki wtórne takie jak: przypłaszczek granatek, cetyniec większy, a w ostatnim czasie, także kornik ostrozębny i kornik drukarz w świerku – odgrywają istotną rolę w zagadnieniach związanych z ochroną lasów w nadleśnictwie.

Wśród działań związanych z realizacją planu zagospodarowania lasu, na pierwszy plan powinny wysuwać się działania dotyczące poprawy stabilności i odporności ekosystemów leśnych na zagrożenia związane ze szkodnikami wtórnymi – tzw. higiena lasu.

Znaczące szkody od kornika ostrozębnego zidentyfikowano w 2018 roku i zaraz rozpoczęto usuwanie drzew zasiedlonych w pierwszych ogniskach gradacyjnych.

W 2019 roku na terenie nadleśnictwa usunięto 11743,23 m³ zasiedlonego drewna, z czego prawie 1/3 drewna była zasiedlona przez kornika ostrozębnego - 2797,12 m³. Zwalczanie przeprowadzono na powierzchni 293,40 ha.

W 2020 roku usunięto 8985,30 m³ zasiedlonego drewna, z czego prawie połowa, bo 4114,50 m³ była zasiedlona przez kornika ostrozębnego. Zwalczaniem objęto powierzchnię 259,47 ha.

Wszystkie ogniska są naniesione na mapy ochrony lasu w leśnictwach.

- Obszary z pojawiającym się zamieraniem drzewostanów brzoźowych, występujące na żyzniejszych siedliskach w Leśnictwach: Wylewy, Bobrowniki, Komorowo, Łochocin.
- Zwierzynę płową – głównie jeleniowate – teren całego Nadleśnictwa, obszary w różnym stopniu narażone na szkody. Uszkodzenia te mają wpływ na pogorszenie jakości drzewostanów. Szkody od zwierzyny przedstawia Tabela nr 5.

Tab.5. Wyniki inwentaryzacji uszkodzeń lasu od zwierzyny z lat 2017 - 2020

Rok	Powierzchnia ogółem (ha) :		
	21-40%	>40%	Razem
2017	407,85	135,85	543,70
2018	370,68	112,92	483,60
2019	408,05	137,71	545,76
2020	439,68	146,42	586,10
Razem	1626,26	532,90	2159,16

Dodatkowo przedstawiono zakres prac zabezpieczających uprawy i młodniki przed uszkodzeniami od zwierzyny łownej z lat 2017 – 2020 (Tabela nr 6):

Tab.6. Zabezpieczanie uprawy i młodniki przed uszkodzeniami od zwierzyny łownej z lat 2017 – 2020

Rok	Powierzchnia upraw i młodników zabezpieczanych przed zwierzyną (ha)			
	Grodzenie siatką	Zabezpieczanie mechaniczne (osłonki, rysakowanie)	Wykładanie drzew zgrzyzowych	Zabezpieczanie chemiczne upraw
2017	118,80	-	630,00	-
2018	108,51	-	380,00	75,46
2019	93,20	-	250,00	79,82
2020	87,25	-	380,00	56,69
Razem	407,76	-	1640,00	211,97

W Nadleśnictwie Dobrzejewice duże znaczenie odgrywają szkody powodowane przez łosie. Liczebność populacji łosia z roku na rok wzrasta. Procentowy udział szkód od łosia w zainwentaryzowanej ogólnej powierzchni uszkodzonej przez zwierzynę, waha się w latach 2016-2020 w przedziale 47% do 88%. Istnieje bezwzględna konieczność grodzenia domieszek liściastych.

- Obszary zagrożone występowaniem grzybów pasożytniczych, takich jak: osutka sosny, opieńkowa zgnilizna korzeni, korzeniowiec wieloletni, zamieranie pędów oraz huba sosny i obwar, wiążą się głównie z gruntami porolnymi (drzewostany w pierwszym i drugim stopniu porolności). Szkody od osutki i opieńki wpływają istotnie na stan upraw.

W związku z samorzutną kolonizacją pniaków przez *Phlebiopsis gigantea*, nie planuje się zabezpieczania preparatem PG-IBL.

- Obszary zagrożone występowaniem jemioli.
W Nadleśnictwie Dobrzejewice pierwsze szkody od jemioli zaewidencjonowano w 2017 roku na obszarze 7,56 ha;
W 2018 roku szkody objęły już 360,72 ha, w 2019 roku - 543,49 ha, w 2020 roku - 725,62 ha - głównie w leśnictwach: Bobrowniki i Łochocin.

Przyczynami zrębów sanitarnych w latach 2015-2020 na terenie Nadleśnictwa Dobrzejewice były:

- wiatr – rok 2015 (3,58 ha, pozyskano 739,90 m³);
- jemiola – rok 2017 (1,43 ha, pozyskano 128,50 m³);
- jemiola oraz kornik ostrozębny lata, tzw. „kompleks posuchy”: 2018 (4,13 ha, pozyskano 748,39 m³), 2019 (7,84 ha, pozyskano 964,69 m³), 2020 (5,27 ha, pozyskano 783,16 m³).
- Obszary zasiedlone przez bobry – drzewostany zlokalizowane głównie przy rzece Mień, oraz w okolicy miejscowości Nowogródek.
- Obszary objęte szkodami spowodowanymi przez silne wiatry – pomimo wystąpienia znacznych szkód w 2015 roku (uszkodzone 5269,90 m³ na 1197,82 ha lasu) oraz 2021 roku (uszkodzone ok. 26600,00 m³ na 3870,00 ha lasu) – wg aktualnego stanu wiedzy, nie można nazwać tych szkód powtarzalnymi czy uporczywymi, lecz incydentalnymi.

Z innych czynników abiotycznych, na uwagę z gospodarczego punktu widzenia, zasługują zakłócenia stosunków wodnych, tj. susze wiosenne, susze letnie, przymrozki wczesne i późne.

Granice powyższych obszarów winny być zaktualizowane, na podstawie analizy przestrzennego rozkładu zainwentaryzowanych uszkodzeń drzewostanów wykonanych podczas taksacji, oraz w uzgodnieniu z właściwym ZOL. Ostateczne granice tych obszarów należy zamieścić w projekcie nowego planu u. l. na mapie przeglądowej ochrony lasu.

Wnioskuje się o nie projektowanie nowych powierzchni ogniskowo-kompleksowej metody ochrony lasu.

15. Terminy i sposoby kontroli oraz odbioru prac urzędzeniowych

Kontrola i odbiór prac urzędzeniowych będą realizowane sukcesywnie oraz etapowo i przeprowadzone zgodnie z Zarządzeniem nr 63/2002 DGLP z dnia 13.08.2002 r. Obejmować będą:

- kontrole terenowe prac wykonanych w danym miesiącu po przekazaniu przez wykonawcę protokołu zaawansowania i odbioru robót z wyszczególnionymi wykonanymi pracami (RDLP);
- szczegółowy odbiór opisów taksacyjnych po zakończeniu prac terenowych (taksator, leśniczy, inżynier nadzoru);
- analizę próbną wydruków opisów taksacyjnych (nadleśnictwo);
- analizę planu użytków rębnych (RDLP, nadleśnictwo);
- komisyjny odbiór założonych powierzchni próbnych pomiaru miąższości (wykonawca, RDLP, nadleśnictwo);
- odbiór prac terenowych urządzania lasu - podsumowanie (wykonawca, RDLP, nadleśnictwo);

Terminy i sposoby kontroli oraz odbioru prac urzędzeniowych leżą w gestii RDLP w Toruniu.

Protokolarnym uzgodnieniom między nadleśnictwem a Wykonawcą, podlegać będą:

- powierzchnie leśne nie zalesione (halizny, płazowiny, zręby zaległe);
- drzewostany do przebudowy;
- plan cięć użytków rębnych wraz ze wstępnymi mapami cięć;
- zręby i odnowienia 10 roku aktualnego PUL i 1 roku nowego PUL;
- grunty ujęte w wykazie rozbieżności.

Zaznacza się, by nową bazę opisów taksacyjnych do SILP, Wykonawca przekazał do Nadleśnictwa, nie później niż do 20 grudnia 2023 roku.

16. Formy oprawy opisów taksacyjnych i map, w tym map dodatkowych oraz prezentowanie programu ochrony przyrody, a także ewentualnej ekspertyzy docelowej sieci dróg leśnych oraz prognozy ekonomicznej z uwzględnieniem danych wrażliwych

- Wykonawca planu urządzania lasu wykona wydruki i oprawę opisów taksacyjnych dla nadleśnictwa, RDLP i poszczególnych leśnictw.
- Aktualizację „Programu ochrony przyrody” sporządzić jako odrębny tom. W celu ochrony danych wrażliwych dotyczących szczegółowej lokalizacji stanowisk roślin i zwierząt chronionych wraz ze strefami ich ochrony, proponuje się wykonanie POP bez danych wrażliwych. Dane te sporządzić w odrębnym opracowaniu w miękkiej oprawie, jako załącznik do planu urządzania lasu – „POP-lokalizacja chronionych gatunków

roślin i zwierząt”, w 15-tu egzemplarzach (Leśnictwa, Nadleśnictwo, RDLP w Toruniu, RDOŚ w Bydgoszczy) – także w formacie PDF, XLS, DOC.

- Wykazy projektowanych zadań gospodarczych sporządzić w osobnym opracowaniu dla nadleśnictwa i RDLP o nazwie „Wykazy zagospodarowania lasu” zawierające: wykaz projektowanych cięć rębnych (wzór nr 6), wykaz projektowanych cięć przedrębnych, wykaz drzewostanów do przebudowy (wzór nr 3), wykaz drzewostanów w KO (wzór nr 4), wykaz drzewostanów w KDO (wzór nr 5).
- Opis ogólny nadleśnictwa (elaborat), operaty dla leśniczych, „Wykazy zagospodarowania lasu”, Program ochrony przyrody i opisy taksacyjne, wykonać oprócz formy analogowej również w formie cyfrowej (w formacie PDF, XLS, DOC). Formy analogowe oprawić w twarde oprawy z kieszeniami na mapy i płyty CD z wersjami cyfrowymi.
- Prognozę oddziaływania na środowisko wykonać w formie analogowej w miękkiej oprawie oraz w wersji cyfrowej w formacie PDF.
- Wykonawca planu u.l. wykorzysta sporządzony zgodnie z Zarządzeniem nr 28 DGLP z dnia 27.04.2018 r., „Projekt docelowej sieci drogowej Nadleśnictwa Dobrzejewice” opracowany w BULiGL, Oddział w Gdyni w 2020 roku, stanowiący podstawę do określenia kierunkowych potrzeb w zakresie infrastruktury drogowej w nadleśnictwie.
- Ekspertyzy ekonomicznej w formie szczegółowej prognozy spodziewanego wyniku ekonomicznego gospodarki leśnej proponuje się nie sporządzać.

W prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko (POOŚ), wykonawca uwzględni wszystkie informacje dotyczące zwłaszcza stanu przedmiotów ochrony oraz zadań ochronnych zawartych w istniejących planach ochrony rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych. Zadania ochronne zaprojektowane w planach ochrony należy uwzględnić we wskazaniach gospodarczych opisów taksacyjnych oraz opisać w POP.

Egzemplarze dla nadleśnictwa i leśnictw:

- Operat dla nadleśnictwa - Elaborat, opis taksacyjny, tabele i wykazy, plan zagospodarowania lasu w oddzielnych tomach, w oprawie twardej, format A4.
- Operaty dla leśnictw - Opis taksacyjny lasu łącznie z wykazem cięć rębnych, wykazem cięć przedrębnych i wykazem zadań z zakresu hodowli lasu w oprawie twardej (format A4).
- Program Ochrony Przyrody w oddzielnym tomie, w oprawie twardej, format A4 – egzemplarz dla nadleśnictwa oraz egzemplarze dla leśnictw.
- „Program zagospodarowania turystycznego dla Nadleśnictwa Dobrzejewice” w oddzielnym tomie, w oprawie twardej, format A4 – egzemplarz dla nadleśnictwa oraz egzemplarze dla leśnictw;
- Prognoza oddziaływania na środowisko w oddzielnym tomie w oprawie miękkiej, format A4.
- Mapy cięć rębnych i drzewostanowe dla leśniczych i biura nadleśnictwa, każda oddzielnie w oprawie twardej.
- Pozostałe mapy tematyczne zbiorczo w teczkach twardych oraz w tubach.
- Nośniki elektroniczne informacji na płytach CD/DVD.

Egzemplarze planu u. l. i zestawu map, nośników elektronicznych dla RDLP i GDLP wg uzgodnień.

17. Sporządzenie dodatkowej tabeli XXII dla gatunków chronionych nie objętych obszarem Natura 2000

Nadleśnictwo proponuje nie sporządzać dodatkowej tabeli XXII.

18. Sprawy organizacyjne

W gestii Dyrektora RDLP jest organizacja związana z postępowaniem w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym organizacja KZP, NTG, KPP, uzgodnienia i opinie od RDOŚ i PWIS, zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie sporządzenia projektu PUL oraz umieszczenie w lokalnej prasie i na stronie BIP informacji z tym związanych.

Nadleśnictwo deklaruje ścisłą współpracę z wykonawcą planu. Przekazywanie danych, wszystkie weryfikacje obiektów, uzgodnienia opisów taksacyjnych, projektowane czynności gospodarcze w zakresie użytkowania, hodowli i ochrony lasu, będą traktowane priorytetowo.

Przed rozpoczęciem prac terenowych do projektu planu u. l. wykonawca zgłosi ten fakt Nadleśnictwu, w celu uzgodnienia ustalonych form komunikacji oraz wzajemnego udostępniania danych i materiałów, które posłużą etapowym uzgodnieniom wyników prac.

Baza danych niezbędna do wykonania prac urządzania lasu (import z SILP do programu Taksator) oraz LMN przekazana zostanie protokolarnie pomiędzy nadleśnictwem, a Wykonawcą, niezwłocznie po zakończeniu aktualizacji za rok 2021 i zakończeniu prac geodezyjnych – czerwiec 2022.

Wyniki prac taksacyjnych Wykonawca przedstawia w przystępnej formie pracownikom w nadleśnictwie, leśniczym – w czasie pozwalającym na dokonanie weryfikacji i uzgodnień.

Dla każdego leśnictwa zostanie sporządzony protokół uzgodnień, który przedkładany będzie w Nadleśnictwie do weryfikacji i zatwierdzenia przez Nadleśniczego.

W toku całego okresu prac nad projektem planu u.l. nadleśnictwo zobowiązuje się do szerokiej i aktywnej współpracy merytorycznej, zarówno z Wykonawcą, jak i przedstawicielami urzędów, samorządów, przedsiębiorców leśnych oraz organizacjami zainteresowanymi gospodarką leśną i ochroną przyrody w lasach Nadleśnictwa, czego efektem winny być bieżące ustalenia i wyjaśnianie aspektów problemowych.

B. Założenia do planu urządzenia lasu

19. Typy drzewostanów o kierunku ochronnym i gospodarczym

Proponuje się przyjąć następujące typy drzewostanów (TD), dla poszczególnych typów siedliskowych lasu (TSL), określające formy docelowych zestawów pożądanych gatunków drzew, spodziewane do uzyskania w wieku dojrzałości drzewostanu do odnowienia (Tabela nr 7):

Tab.7. Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy uprawy
1	2	3
Bs	So	So 80-90%, Brz , Olsz i inne10-20%
Bśw	So	So 80-90%, Brz,Dbb,Św,Olsz,Dbc i inne10-20%
Bw	So	So 80%, Św,Brz 20%
Bb	So	So 80%, Brz 20%
BMśw	So	So 80-90%, Dbb,Bk,Brz,Md,Lp,Św,Dbc 10-20%
	DbSo	So 80%, Dbb, Bk, Lp, Brz, Md 20%
BMw	So	So 80%, Św 10%, Dbs,Dbb,Brz 10%,
	ŚwSo	So 60-70%, Św 20-30%, Brz,Dbs,Dbb do10%
BMb	BrzSo	So 60%,Brzo,Św 40%
	SoBrz	Brzo 60%,So 40%
LMśw	DbSo	So 50-70%, Dbs,Dbb 20-40%,Md,Brz,Bk,Lp,Gb,Kl,Św do 10%
	SoDb	Dbs 50%,So 30%,Md 10%, Bk,Lp,Gb,Kl,Brz 10%
LMw	DbSo	So 50%, Dbs 30%, Św 10-20%,Lp,Kl,Jw,Wz,Brz,OI,Gb do 10%
	SoDb	Dbs 60%, So 30%, Brz,Lp,Kl,Dg,Sw10%,
	ŚwDbSo	So 30%,Dbs30%, Św 20%, Brz 10%, OI,Wz,Kl 10%
	BrzDbŚw	Św 60%, Dbs 20%, Brz, OI 20%
LMb	SoBrzOI	OI 50%, Brzo 30%, So, Św 20%,
	BrzOI	OI 60%, Brzo 40%
Lśw	Db	Dbs 70-80%, Bk do10%, Md do10%,Lp, Kl,Jw,Brz,Gb 10-20%
	LpGbDb	Dbs 50%, Gb 30%, Lp,Brz 20%
	BkDb	Dbs 60%, Bk 30%, Gb,Lp,Jw,Dg 10%
Lw	Db	Dbs 60%, Brz 20%,Gb,Wz,Jw, Lp,OI,Tp 20%
	OIdb	Dbs 60%, OI 30%, Jw,Wz,Lp,Tp 10%
Ll	Db	Db 80%, Wz,Tp,OI 20%
	OITp	Tp 60%, OI 20%, Wz,Wb 20%
OI	BrzOI	OI 80%, Brz 20%
	OI	OI 90-100%, Brz,Św,Jw,Wz,Tp 10%
OIJ	OI	OI 80%, Dbs,Tp,Wz,Jw,Brz 20%

Dla każdego wydzielenia, dla którego określa się TSL należy przyjąć jeden z wariantów TD, kierując się stanem siedliska, stopniem uwilgotnienia oraz specyfiką i stanem zbiorowiska roślinnego.

Dla cennych siedlisk przyrodniczych przyjąć typy drzewostanów o kierunku ochronnym oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw zgodnie z PZO.

Przyjęty w ten sposób TD dla wydzielen z rozpoznany siedliskiem przyrodniczym zapewni ich ochronne cele gospodarowania, a dla pozostałych wydzielen stanowić będzie ramy hodowlane.

20. Wiek rębności dla głównych gatunków drzew

Proponuje się przyjąć następujące wieki rębności dla gatunków (Tabela nr 8):

Tab.8. Wiek rębności głównych gatunków drzew

Gatunek	Wiek rębności
Dąb	140
Jesion	120
Modrzew, Buk	100
Sosna	90
Świerk, Grab, Olcha czarna, Klon, Lipa, Wiąz, Jawor	80
Brzoza	70
Olcha odroślowa, Akacja	60
Osika	50
Sosna b, Olcha szara, Topola	40

Wnioskuje się o obniżenie dotychczasowego wieku rębności dla sosny (z 100 lat do 90 lat), ze względu na nagromadzenie się drzewostanów bliskorębnych i rębnych oraz konieczność przyspieszenia procesu odnowienia w ostępach, przy zachowaniu ładu czasowo-przestrzennego – konieczność zastosowania wrębów.

Wnioskuje się o obniżenie dotychczasowego wieku rębności dla brzozy (z 80 lat do 70 lat), ze względu na zamieranie drzewostanów brzozowych, ich zaburzoną stabilność i niską zdrowotność.

Podane powyżej przeciętne wieki rębności dla sosny, świerka, dębu i buka mieszczą się w przedziałach wiekowych określonych w Zarządzeniu nr 36 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 maja 2004 r. Dla pozostałych gatunków drzew utrzymać wiek rębności, zgodnie z bieżącym planem urządzenia lasu.

21. Podział lasów nadleśnictwa na gospodarstwa, w tym kwalifikowane do gospodarstwa specjalnego

Zgodnie z § 82 instrukcji u. l. dla celów planowania urządzeniowego w Nadleśnictwie tworzy się trzy gospodarstwa:

- Gospodarstwo specjalne (S)
- Gospodarstwo lasów ochronnych (O)
- Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)

W skład **gospodarstwa specjalnego (S)** zaliczyć należy m.in. drzewostany:

- istniejących rezerwatów wraz z otulinami, projektowane rezerваты lub ich powiększenia,
- lasy glebochronne położone na stokach skarpy pradoliny Wisły, na stromych zboczach jarów o nachyleniu powyżej 45°,
- wyłączone drzewostany nasienne,
- lasy w strefach ochrony ścisłej (całorocznej) ostoi zwierząt objętych ochroną gatunkową,
- lasy w obszarach Natura 2000,
- lasy na siedliskach Bb, BMb, LMb,
- drzewostany stanowiące ekosystemy referencyjne,
- lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności państwa – rezerwa na pniu,
- lasy na gruntach spornych,
- wydzielenia o wyjątkowym znaczeniu kulturowym, religijnym lub ekologicznym,
- lasy na terenach i w pobliżu miejsc rekreacji i szczególnej penetracji przez ludność, przy osiedlach mieszkaniowych (Toruń oraz miejscowości w gminie Lubicz i Obrowo) - pełniące szczególne funkcje społeczne.

W skład **gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)** wejdą wszystkie lasy z wiodącą funkcją ochronną (środowiskotwórczą), której realizacja nie wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych – wszystkie lasy ochronne z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego lub gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych.

W skład **gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)** obejmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymogi ochrony przyrody.

W gospodarstwie tym, dla potrzeb obliczenia etatów cząstkowych wyodrębnić należy obszary kwalifikujące się do jednolitych sposobów zagospodarowania. W warunkach Nadleśnictwa Dobrzejewice, będą to:

- **zrębowy sposób zagospodarowania (GZ)** - zaliczyć tu należy drzewostany, w których ze względu na typ siedliskowy lasu, gospodarczy typ drzewostanu i aktualny skład gatunkowy przyjmuje się zrębowy sposób zagospodarowania rębiami zupełnymi (Bs oprócz boru chrobotkowego, Bśw, Bw, BMśw - z So TD, BMw, Ol).

- **przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania (GPZ)** - zaliczyć tu należy drzewostany, w których ze względu na typ siedliskowy lasu, gospodarczy typ drzewostanu i aktualny skład gatunkowy przyjmuje się przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania rębiami częściowymi lub stopniowymi (LMśw, LMw, Lśw, Lw, Lł, OlJ).

22. Wytyczne w sprawie cięć rębnych w poszczególnych gospodarstwach, w tym średni okres odnowienia

W warunkach Nadleśnictwa Dobrzejewice, proponuje się przyjąć następujące rodzaje i formy rębni według typów siedliskowych lasu (Tabela nr 9):

Tab.9. Rodzaje i formy rębni według typów siedliskowych lasu

Typ siedliskowy lasu oraz jego pow.	Rodzaj i forma rębni		Nawrót cięć lub okres odnowienia
	zasadnicza	dopuszczalna	
Bs	I b	Ic	I b, c 4 lata
Bśw	I b	I c, IIb	IIIb 15-20 lat
Bw	I b	Ic	
Bb	nie projektować użytkowania rębego		
BMśw	I b	IIIa	I b 4 lata
			IIIa 10- 15 lat
BMw	I b	III a, I c	I b, c 4 lata
			III a 10 - 15 lat
BMb	nie projektować użytkowania rębego		
LMśw	III a	III b, II b	III a 10 -15 lat
			III b, II b 15-20 lat
LMw	III b	III a, II b	III a 10 -15 lat
			III b, II b 15-20 lat
LMb	nie projektować użytkowania rębego		
Lśw	III a	III b, II b	III a 10 -15 lat
			III b, II b 15-20 lat
Lw	III a	III b	III a 10 -15 lat
			III b 15-20 lat
OI	I b	I c	4 lata

OIJ	III a	I b, II a, II b	IIa, IIb 15-20 lat III a 10-15 lat I b 4 lata
Lł	II a, II b	I b	IIa, IIb 15-20 lat Ib 4 lata

Sugeruje się następujące okresy odnowienia oraz nawroty cięć dla poszczególnych rębni:

- ✓ rębni zupełnej Ib, Ic - nawrót 4 lat.
- ✓ rębni gniazdowej IIIa - okres odnowienia 10-15 lat;
- ✓ rębni częściowej IIa, IIb, IIc, IIIb - okres odnowienia 15-20 lat;
- ✓ rębni częściowej IIb dla sosny – okres odnowienia 10 lat;
- ✓ rębni stopniowe IVd - okres odnowienia 30-50 lat.

Przyjęte zostaną następujące zasady użytkowania:

- szerokość działki manipulacyjnej projektowanych zrębów zupełnych nie powinna przekraczać 60 m, a ich powierzchnia 4 ha. W przypadkach nietypowych wystarczy zachowanie jednego z tych parametrów. Przy projektowaniu rębni III szerokość działki manipulacyjnej powinna być wystarczająca do założenia poprawnie usytuowanych gniazd;
- utrzymanie dotychczasowego podziału na ostępy oraz kierunki cięć tak jak w poprzednim planie urządzenia lasu,
- dopuszczenie do projektowania cięć rębnych na 2 pasach manipulacyjnych w 10-leciu przy zachowaniu nawrotów cięć przy cięciach uprzątających,
- zaprojektować właściwe rębnie w drzewostanach opanowanych przez jemiolę w zależności od stopnia i powierzchni opanowania,
- użytkowanie rębne w gospodarstwie specjalnym wynikać będzie ze stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych,
- wykaz projektowanych cięć rębnych wykonać na I 10-lecie z podziałem na działki zrębowe bez podziału na lata gospodarcze,
- w blokach drzewostanów jednowiekowych i jednogatunkowych zaprojektować wręby,
- w celu przyspieszenia procesu odnowienia w ostępach, w których występują zakłócenia ładu przestrzenno-czasowego należy wykonać cięcia w ramach tzw. ostępów przejściowych,
- w planie cięć ujmować 95% masy z każdej pozycji z myślą o pozostawianiu przez nadleśnictwo 5% masy w formie przestojów z wyłączeniem bloków upraw pochodnych. Nie jest również wskazane pozostawianie fragmentów starodrzewu w przypadku zagrożenia trwałości lasu i bezpieczeństwa ludzi, a także na powierzchniach zrębów mniejszych niż 1 ha,
- nie tworzyć osobnych wydzieleni wzdłuż głównych dróg i linii kolejowych, jako stref ekotonowych,
- kształtowanie lub tworzenie stref ekotonowych w formie osobnych wydzieleni należy ograniczyć do rzek, strumyków, cieków wodnych, źródlisk, bagien, miejsc pamięci i

kultu religijnego. Zaprojektować na mapie cięć pozostawienie pasów ochronnych (ekotonów) przy bagnach, użytkach rolnych itp.,

- sporadycznie na niewielkich powierzchniach na siedliskach lasowych zaprojektować rębnię zupełną,
- ze względu na potrzeby społeczne ludności zamieszkującej osiedla przy lesie (protesty), ograniczyć wokół tych osiedli do minimum użytkowanie rębne, które winno być prowadzone rębniami złożonymi – szczegółowa lokalizacja „lasów przyosiedlowych” winna być uzgodniona z nadleśnictwem na etapie prac terenowych.

23. Szczegółowe wytyczne w sprawie sporządzenia „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”

Proponuję przyjąć priorytety kwalifikowania drzewostanów do grup przebudowy wymienionych w pkt. 9 (str. 22) niniejszego opracowania.

Proponowany wykaz pozycji „do przebudowy” wykonawca prac przedstawi do akceptacji podczas odbioru terenowego prac taksacyjnych.

24. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych

W trakcie prac terenowych w każdym drzewostanie nie objętym użytkowaniem rębny w zależności od stadium rozwojowego określony zostanie rodzaj zabiegu: CP, CP/TW, TW, TP. Jedynie w zdrowych drzewostanach od V klasy wieku wzwyż o zadrzewieniu 0,6 i równomiernym zwarciu odstąpić można od projektowania użytkowania przedrębnego. Wykaz takich drzewostanów przedstawiony zostanie nadleśniczemu do akceptacji przed zwołaniem NTG. Do określenia rodzaju zabiegu należy przyjąć stadium rozwojowe drzewostanu, a nie jego wiek. Dwa nawroty cięć pielęgnacyjnych należy przyjąć w drzewostanach na przełomie I i II klasy wieku (CP/TW), w drzewostanach liściastych i mieszanych młodszych klas wieku oraz w dynamicznie przyrastających drzewostanach sosnowych na lepszych siedliskach, a także w przypadku stwierdzenia na gruncie drzewostanu zaniedbanego pielęgnacyjnie.

Nie projektować CPP.

W opisach taksacyjnych w informacjach dodatkowych należy określić termin wykonania zabiegu w użytkowaniu przedrębnym (początek, środek, koniec okresu). W planie u. l. nie planować również specyficznych kategorii cięć (pozytywnych lub negatywnych) oraz form pozyskania (przygodnego), które są możliwe do jednoznacznego określenia tylko w chwili wykonywania zabiegu.

25. Wytyczne w sprawie hodowli lasu

Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy odnowień zgodnie z tabelą w punkcie B19. Dla zalesień przyjąć następujący skład gatunkowy upraw:

TSL	Klasa gleby	Orientacyjny skład gatunkowy uprawy
Bs	VI	So 80%, Brz, Ols, Jrz i inne 20%
Bśw	VI/V	So 70%, Md 10%, Brz, Dbb, Lp, Gb i inne 20%
BMśw	V	So50%, Md 20%, Bk, Dbb, Brz i inne 30%
LMśw	V/IV	Db 50%, So 30%, Md 20%
Lśw	IV/III	Db 60%, Md 30%, i inne liść. 10%
Ol		Ol 90%, Brz i inne 10%

Typy lasu oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw cennych leśnych siedlisk przyrodniczych przyjąć następująco:

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy Struktura drzewostanu	Typ lasu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw - %
1	2	3	4	5
Bory i lasy bagiennie	91D0	–	–	–
Brzezina bagienna <i>Vaccinium uliginosi- Betuletum pubescentis</i>	91D0-1	BMb	So-Brz	Brz.omsz. 50-60, So 20-30, Św i in. 10-20.
Sosnowy bór bagienny <i>Vaccinio uliginosi- Pinetum</i>	91D0-2	Bb Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70 %	So	So 90-95, Brz i inne 5-10.
Kwaśne dąbrowy	9190	–	–	–
Śródładowe kwaśne dąbrowy <i>Calamagrostio - Quercetum</i>	9190	BMśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-90 %	So-Db	Dbb, Dbs 60-70, So 15-25, Brz.b 0-10, Md i in. 0-5.
		LMśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 80-100 %	Db	Dbs, Dbb 60-80, So 10-15, Brz.b 0-10, Gb, Md, Kl, Jw i in 0-5.
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	9170	–	–	–
Grąd środkowoeuropejski <i>Galio-Carpinetum</i>	9170-a	LMśw (<i>Grądy wysokie</i>) Typowa struktura	So-Db	Dbs 40-60, So 20- 30,

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy Struktura drzewostanu	Typ lasu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw - %
1	2	3	4	5
		drzewostanu a1 - 70-80 % a2 - 50-60 %		Kl, Jw, Gb, Lp, Bk i in. 10-30.
		LMw (<i>Uboższe subkontynentalne grądy niskie</i>) Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70 % a2 - 60-80 %	So-Db	Dbś 50-70, So 20- 30, Lp, Jw, Gb, Kl i in. 10-30.
		Lśw (<i>Grądy o nieokreślonej przynależności syntaksomicznej lub grądy subatlantyckie</i>)	Gb-Db	Dbś 50, Gb 30, Dbb, Kl, Jw, Gb, Md, Bk i in. 20.
		Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70 % a2 - 60-80 %	Lp-Gb- Db	Dbś 50, Gb 30, Dbb, Lp, Brz, Kl, Jw, Bk i in. 20.
		Lw (<i>Subkontynentalne grądy niskie</i>) Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70 % a2 - 60-80 %	Db	Dbś 60-70, Wz, Gb, Kl, Ol, Lp, Jw i in. 20-30.
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	91E0	–	–	–
Nadrzeczny łęg wierzbowy <i>Salicetum albo-fragilis</i>	91E0-1	Łł Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-80 %	Wb	Wbb 70-80, Wbk 10-20, Ol, Tpb, Tpcz 0-10.
Nadrzeczny łęg topolowy <i>Populetum albae</i>	91E0-b	Łł Typowa struktura drzewostanu a1 - 90-100 %, a2 - 60-70 %	Ol-Tp	Tpb, Tps 60, Olc 20, Wzs, Wzp, Dbś, Wbb, Wbk - 20.
Niżowy łęg jesionowo- olszowy, <i>Fraxino-Alnetum</i>	91E0-c	OIJ (Lł) Typowa struktura	Js-Ol	Ol 50-60, Js 20-40, Dbś, Wz i in. 0-20. <i>Okresowo jesion</i>

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy Struktura drzewostanu	Typ lasu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw - %
1	2	3	4	5
		drzewostanu a1 - 60-80 %		<i>zastąpić Dbs, Ol, Jw.</i>
Łęgowe lasy dębowo- wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i>	91F0	L1 (OIJ) a1 80%	Js-Wz- Db	Db 30, Wz 20, Js 20, Jw, Kl, Brz i in. 30. <i>Okresowo jesion zastąpić Dbs, Jw, Ol.</i>

Wskazania gospodarcze dotyczące hodowli lasu powinny obejmować wszystkie grunty wymagające:

- zabiegów melioracyjnych (agrotechnicznych i wodnych – ale tylko tych, które są związane z odnowieniami i zalesieniami),
- zalesień,
- odnowień naturalnych i sztucznych,
- dolesień luk,
- poprawek i uzupełnień,
- podsadzeń,
- pielęgnowania istniejących upraw,
- pielęgnowania młodników.

Planując wskazania gospodarcze należy podawać rodzaj projektowanych czynności i ich powierzchnię (jednorazowo, tj. bez zwielokrotniania o przewidywane nawroty), według proponowanych poniższych zasad:

- przy planowaniu odnowień przy rębniach złożonych, dolesienia luk, poprawek i uzupełnień, powierzchnię zabiegu zredukować do realnych potrzeb jego wykonania,
- powierzchnię projektowanych odnowień przyjąć w wysokości 80% powierzchni projektowanych zrębów (zręby wykonane w pierwszych 8 latach planu),
- wskaźnik poprawek w projektowanych odnowieniach przyjąć w wysokości 20 %,
- powierzchnie pielęgnacji upraw projektowanych przyjąć w wysokości 50% planowanej powierzchni zrębów,
- wykaz gruntów do zalesienia nadleśnictwo uzgodni z wykonawcą po zakończeniu prac taksacyjnych,
- nie projektować wprowadzania podszytów,
- do podsadzeń zaplanować w szczególności drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla niego typem drzewostanu oraz drzewostany na gruntach porolnych (bez względu na stopień zgodności), o niepełnym zwarciu, osłabione, zasadniczo w IIb i IIIa klasie wieku, uzgodnione jako grupa „C – drzewostany do przebudowy częściowej”,
- czyszczenia wczesne zaprojektować jedynie w uprawach, które istnieją w dniu taksacji.

Wykonawca planu urządzenia lasu dostarczy dane źródłowe dla nadleśnictwa niezbędne do wykonania przez nadleśnictwo planu produkcji szkółkarskiej.

W części planistycznej opisu ogólnego Nadleśnictwa w podrozdziale „Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu” należy opracować i opisać „Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu” (tabela XVIII)

Weryfikacja danych dotyczących nasiennictwa i selekcji w tworzonym planie urządzenia lasu wykonana zostanie w uzgodnieniu z nadleśnictwem. Weryfikacja GDN, WDN oraz innych obiektów w nadleśnictwie nastąpi poprzez wspólne uzgodnienia: Wydziału Hodowli RDLP, Nadleśnictwa Toruń oraz wykonawcy planu, po objędzie terenowym obiektów.

26. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej

Proponuje się, aby w trakcie terenowych prac urządzeniowych wykonawca prac przeprowadził rozpoznanie, inwentaryzację oraz określił stopień nasilenia uszkodzeń według następujących ich głównych przyczyn:

- ✓ szkodniki owadzie (pierwotne i wtórne),
- ✓ grzyby patogeniczne,
- ✓ zwierzyna,
- ✓ czynniki klimatyczne,
- ✓ zakłócenia stosunków wodnych,
- ✓ pożary,
- ✓ inne, specyficzne dla Nadleśnictwa, np. erozje, uszkodzenia antropogeniczne, jemiała.

Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu określa się na podstawie danych Nadleśnictwa i ZOL oraz danych z inwentaryzacji stanu lasu przeprowadzonej w trakcie prac nad projektem planu u. l., w szczególności wynikających z oceny jakości hodowlanej lub technicznej i stopnia uszkodzenia drzewostanów przez oddziaływanie kompleksu czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych. Na mapę ochrony lasu należy w szczególności zamieścić informacje:

- lokalizacje drzewostanów na gruntach porolnych,
- lokalizacje stałych partii kontrolnych jesiennych poszukiwań szkodników sosny,
- lokalizacje pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę,
- obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez szkodniki, choroby grzybowe, czynniki abiotyczne
- istniejące miejsca stosowania metody ogniskowo-kompleksowej ochrony lasu.

Na podstawie analizy stanu zagrożenia pożarowego w ubiegłym okresie gospodarczym wykonawca planu urządzenia określi kategorię zagrożenia pożarowego nadleśnictwa. Wszystkie działania w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy dostosować do wynikających z tego przepisów.

Na wykonawcy planu będzie spoczywał obowiązek uzgodnienia zagadnień dotyczących ochrony przeciwpożarowej z Komendantem Wojewódzkim PSP.

Plan ochrony przeciwpożarowej należy opracować zgodnie z Instrukcją Ochrony Przeciwpożarowej obszarów leśnych z 2019r., rozporządzeniem MŚ z 22.03.2006 r. ws. szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów oraz rozporządzeniem MSWiA z dnia 7.06.2010 ws. ochrony przeciwpożarowej budynków i innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. 2019 poz. 67).

W planie należy przeprowadzić analizę stanu ochrony przeciwpożarowej zgodnie z § 103 pkt. 2 instrukcji u.l. z uwzględnieniem spełnienia warunków określonych w ww. rozporządzeniach. Dane do analizy jak i mapy przeglądowej ochrony przeciwpożarowej wyszczególnione w § 104 instrukcji u.l., należy poddać weryfikacji w terenie podczas prac taksacyjnych.

Wykonawca wspólnie w nadleśnictwie dokona weryfikacji pasów przeciwpożarowych zgodnie z aktualnymi przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej w lasach.

Na Mapie Sytuacyjnej Ochrony Przeciwpożarowej (PAD), winny być umieszczone razem obydwie obręby w skali 1:25000. Typ mapy: drzewostanowa, umieszczona na podkładzie rastru wojskowego w odpowiedniej skali. Na mapie mają być zaznaczone:

- siedziba nadleśnictwa i siedziby leśnictw,
- bazy sprzętu pożarowego,
- punkty obserwacyjne z telefonem,
- wieże obserwacyjne i maszty z koordynatami,
- siatka kwadratów wraz z koordynatami,
- umiejscowienie siedzib PSP,
- umiejscowienie siedzib OSP,
- przejazdy przez tory, mosty,
- punkty czerpania wody,
- projektowane punkty czerpania wody,
- hydranty p-poż.,
- miejsce koncentracji sił i środków,
- drogi pożarowe i dojazdowe do punktów czerpania wody, drogi przejezdne dla ciężkiego sprzętu pożarniczego
- projektowane drogi pożarowe,
- parkingi leśne istniejące,
- drogi o nawierzchni twardej,
- drogi gruntowe,
- ciek
- kolej normalnotorowa,
- granica powiatu,
- granica gmin
- granica zasięgi administracyjnego Nadleśnictwa,
- granica leśnictw
- pasy p-poż.

27. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego, w tym sporządzania odpowiedniej mapy przeglądowej

Kierunkowe wytyczne w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego lasów Nadleśnictwa winny być omówione w części ogólnej planu u. l. w oparciu o wyniki inwentaryzacji i materiały udostępnione przez Nadleśnictwo. Obiekty infrastruktury zagospodarowania rekreacyjnego winny być umieszczone na mapie przeglądowej oraz w LMN. Proponuję wykonanie inwentaryzacji istniejących szlaków turystycznych pieszych i rowerowych oraz naniesienie ich na mapę zagospodarowania rekreacyjnego. Na mapę należy wnieść również docelową sieć dróg udostępnionych dla ruchu kołowego – dane przekaze Nadleśnictwo.

Ze względu na wzrastające potrzeby społeczne w związku z wielofunkcyjną rolą lasów, Nadleśnictwo wnioskuję o sporządzenie szczegółowego „Programu zagospodarowania turystycznego w Nadleśnictwie Dobrzejewice” jako integralną częścią planu u. l. Celem tworzenia planu jest podniesienie rangi turystyki w lasach, określenie kierunków rozwoju, szans (możliwości) i problemów związanych z presją społeczną. Wyciąg z w postaci takiego „Programu...” powinno otrzymać każde leśnictwo – forma określona w pkt.16 niniejszego opracowania.

W trakcie obrad NTG nadleśniczy przedstawi do akceptacji program edukacji ekologicznej w nadleśnictwie na najbliższe 10-lecie.

28. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego

Pozyskanie choinek oraz stroiszu projektować zgodnie z możliwościami i potrzebami nadleśnictwa oraz chłonnością rynku lokalnego z istniejących plantacji choinkowych. Wykonawca prac wspólnie z nadleśnictwem uwzględni istniejące plantacje i ewentualnie zaprojektuje miejsca do założenia nowych plantacji choinkowych. W planie urządzenia lasu nie projektować żywicowania, pozyskania karpiny.

Na obszarze nadleśnictwa nie ma zasobów roślin leczniczych i przemysłowych umożliwiających wykorzystanie przemysłowe,

Nie przewiduje się przemysłowego zbioru takich roślin jak: kruszyna, konwalia majowa, borówka czernica i in., pozyskanie runa leśnego ma jedynie znaczenie dla okolicznej ludności.

Nie ma również potrzeby zwiększania ilości poletek łowieckich.

Elementy zagospodarowania łowieckiego zostaną wprowadzone do odpowiednich warstw leśnej mapy numerycznej zgodnie ze standardem w oparciu o przekazane przez nadleśnictwo dane. Granice obwodów łowieckich wnieść na podstawie uchwał Sejmiku Samorządowego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

29. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie u.l. zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa

W części ogólnej planu u. l. należy określić potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej, gdzie kierunkowo należy opisać potrzeby w zakresie:

- a) budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,

- b) budowy i remontów siedzib jednostek Lasów Państwowych i budynków gospodarczych,
- c) budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- d) urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji, ośrodków i izb edukacji przyrodniczej, itp.
- e) docelowej sieci dróg.

30. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

Wykonawca PUL zamieści w elaboracie charakterystykę ekonomiczną terenu nadleśnictwa oraz zestaw tabelę *Ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej* (tabela XIX a), zgodnie z §123 IUL. Proponuje się nie sporządzać ekspertyzy ekonomicznej.

31. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Nadleśnictwo wnioskuje o sporządzenie w postaci tabeli orientacyjnej, spodziewanej na koniec okresu gospodarczego wielkości zasobów miąższości grubizny drzewostanów nadleśnictwa zgodnie z §123 IUL. Nie proponuje się zastosowania programów symulujących.

32. Zakres weryfikacji i aktualizacji programu ochrony przyrody, w tym sporządzenia tabel dotyczących przedmiotów ochrony oraz zadań ochronnych

Dotychczasowy program ochrony przyrody (POP) w odniesieniu do gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa powinien zostać zaktualizowany na podstawie zebranych dotychczasowych materiałów i ich weryfikacji terenowej. Natomiast na pozostałych gruntach będących w zasięgu terytorialnym działania Nadleśnictwa, aktualizacja zostanie wykonana w oparciu o dostępne materiały instytucji publicznych: Ministerstwa Środowiska, RDOŚ, Konserwatora Zabytków itp.

Elementy POP, które podlegać będą weryfikacji w trakcie prac nad projektem planu u. l.:

- weryfikacja istniejących form ochrony przyrody,
- aktualizacja adresów lokalizujących formy ochrony przyrody w Nadleśnictwie,
- aktualizacja wykazu obiektów archeologicznych, zabytkowych, miejsc pamięci, cmentarzy, pojedynczych mogił, itp.,
- uzupełnienie listy gatunków roślin chronionych i rzadkich oraz zwierząt chronionych, w tym stref ochronnych miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową,
- weryfikacja ostoi różnorodności biologicznej i innych obszarów cennych pod względem przyrodniczym, a nie objętych formami ochrony przyrody, w tym drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego na skutek odpowiednich decyzji zarządzającego lub uprawnionych organów właściwych do spraw ochrony przyrody,
- propozycje rozszerzenia lub uznania nowych form ochrony przyrody.

Kompleksowe przedstawienie stanu przyrody wymaga dokonania jego analizy według stanu na dzień opracowywania projektu planu u. l. w formie opisu, zestawień, tabel, map itp.

Analiza stanu ochrony przyrody w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wymaga scharakteryzowania poszczególnych obszarów i przedmiotów ochrony, dla których na podstawie ustawy o ochronie przyrody wyznaczono poszczególne formy ochrony przyrody oraz strefy ochronne i otuliny, z uwzględnieniem roli i zadań lasów ochronnych wynikających z ustawy o lasach.

Analizę stanu ochrony przyrody w obszarach Natura 2000, w tym dotyczącą przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono konkretny obszar, należy prowadzić z wykorzystaniem odpowiednich danych uzyskanych od organów właściwych do spraw ochrony środowiska, zweryfikowanych na gruncie podczas taksacji leśnej. W syntezie uogólniającej wnioski z analizy należy sprecyzować priorytety z zakresu ochrony przyrody, ujawnić sytuacje konfliktowe ze wskazaniem sposobów minimalizacji ich skutków oraz - tam gdzie to możliwe - generalizować cele i zadania z zakresu ochrony przyrody.

Aktualizację „Programu ochrony przyrody” sporządzić jako odrębny tom, zgodnie z wytycznymi w pkt.16 niniejszego opracowania.

33. Inne zagadnienia projektowe

Proponuje się, aby wykonawca prac urzędniowych inwentaryzacją objął: śródleśne oczka wodne, bagna nie stanowiące wydzielenia, drzewa o charakterze pomników przyrody, miejsca pamięci, obiekty kultu religijnego, istniejące urządzenia wodne i urządzenia melioracji wodnych (m.in. mosty, przepusty, zastawki itp.)